

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ
ОДИТОР И
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2013

КПМГ България ООД
бул. "България" № 45/А
София 1404
България

Телефон +359 (2) 9697 300
Факс +359 (2) 9805 340
Ел. поща bg-office@kpmg.com
Интернет www.kpmg.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
Българска банка за развитие АД

Доклад върху консолидирания финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на Българска банка за развитие АД ("Банката"), включващ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2013 година, консолидираните отчети за всеобхватния доход, за промените в собствения капитал и за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, и бележки, включващи обобщено оповестяване на съществения счетоводни политики и друга пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския Съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на консолидиран финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този консолидиран финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с изискванията на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко консолидираният финансов отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури, с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени в консолидирания финансов отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения в консолидирания финансов отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на консолидирания финансов отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне в консолидирания финансов отчет.

Считаме, че получените от нас одиторски доказателства са подходящи и достатъчни за формирането на база за изразяване на нашето одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение, консолидираният финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Банката към 31 декември 2013 година, както и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и за консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския Съюз.

Доклад по други правни и надзорни изисквания

Годишен доклад за дейността на Банката изготвен съгласно изискванията на чл. 33 от Закона за счетоводството

Съгласно изискванията на Закона за счетоводството, ние докладваме, че историческата финансова информация, представена в годишния консолидиран доклад за дейността на Банката, изготвен от ръководството съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството, съответства във всички съществени аспекти на консолидираната финансова информация, която се съдържа в одитирания консолидиран годишен финансов отчет на Банката към и за годината завършваща на 31 декември 2013 година. Отговорността за изготвянето на годишния консолидиран доклад за дейността, който е одобрен от Управителния Съвет на Банката на 2 април 2014 година, се носи от ръководството на Банката.

Добринка Калоянова
Управител

КПМГ България ООД
София, 7 април 2014 година

Маргарита Голева
Регистриран одитор

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2013

В хиляди лева

	Бележка	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	234,053	51,606
Вземания от банки	17	911,206	1,000,478
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	458,369	462,383
Вземания от Републиканския бюджет	19	-	12,666
Ценни книжа на разположение за продажба	20	156,529	125,401
Финансови активи държани за търгуване	21	2,622	3,191
Ценни книжа държани до падеж	22	6,134	5,035
Нетна инвестиция във финансов лизинг	23	2,304	2,240
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	24	17,050	15,115
Активи по отсрочени данъци	14	1,333	2,314
Текущи данъчни вземания		1,724	1,511
Други активи	26	9,947	6,862
Активи държани за продажба	25	-	4,810
Общо активи		1,801,271	1,693,612
Пасиви			
Депозити от кредитни институции	27	108,417	113,564
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	28	357,210	173,279
Привлечени средства от международни институции	29	275,861	341,099
Други привлечени средства	30	287,142	290,027
Облигационни заеми	31	78,499	78,489
Финансови пасиви държани за търгуване	32	1,530	3,082
Текущи данъчни задължения		-	22
Други пасиви	33	11,157	23,117
Общо пасиви		1,119,816	1,022,679
Собствен капитал			
Акционерен капитал	34	601,774	601,774
Неразпределена печалба		15,676	7,755
Преоценъчни резерви	35	(46)	(526)
Актюерски резерв		(1)	-
Резерви	35	64,052	61,930
Общо собствен капитал		681,455	670,933
Общо пасиви и собствен капитал		1,801,271	1,693,612

Приложените бележки от стр.6 до стр.78 са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

Димо Спасов
Главен изпълнителен директор

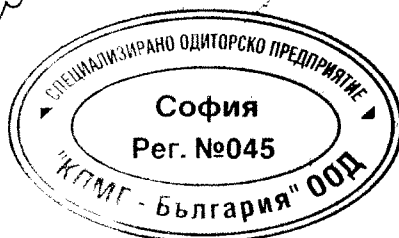
Билян Балева
Изпълнителен директор

Иван Христов
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

Съгласно независим одиторски доклад:
Добринка Калоянова
Управител
КПМГ България ООД

Маргарита Голева
Регистриран одитор

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

<i>В хиляди лева</i>	<i>Бележка</i>	2013	2012
Приходи от лихви	6	72,023	84,242
Разходи за лихви	6	(14,531)	(21,604)
Нетен лихвен доход		57,492	62,638
Приходи от такси и комисиони	7	2,798	2,775
Разходи за такси и комисиони	7	(142)	(111)
Нетен доход от такси и комисионни		2,656	2,664
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	259	718
Нетен разход от ценни книжа на разположение за продажба	9	(361)	(303)
Нетен разход от финансови инструменти държани за търгуване	10	(49)	(6)
Други разходи за дейността	11	(713)	(838)
Оперативен доход		59,284	64,873
Общи и административни разходи	13	(13,185)	(12,017)
Разходи за амортизации	24	(426)	(340)
Разходи за обезценки и провизии	12	(28,516)	(43,160)
Печалба преди данъци		17,157	9,356
Разход за данък върху печалбата	14	(1,720)	(861)
Нетна печалба за годината		15,437	8,495
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се прекласифицират към печалбата или загубата:</i>			
Актюерски печалби/(загуби) по планове с дефинирани доходи		(1)	-
<i>Статии, които в последствие могат да се прекласифицират към печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		483	(123)
Данък върху дохода, свързан със статии, които могат да се прекласифицират	15	(3)	-
Общо друг всеобхватен доход за годината		479	(123)
Общо всеобхватен доход за годината		15,916	8,372

Приложените бележки от стр. 6 до стр. 78 са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

Димо Спасов

Главен изпълнителен директор

Билан Балева

Изпълнителен директор

Иван Христов

Изпълнителен директор

Иван Личев

Главен счетоводител

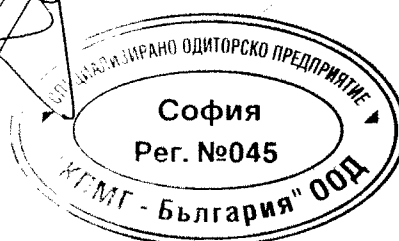
Съгласно независим одиторски доклад

Добринка Калоянова

Управител, КПМГ България ООД

Маргарита Голева

Регистриран одитор

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2013

В хиляди лева	Акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Резерв по финансови активи на разположение за продажба	Неразпределена печалба	Общо
Баланс на 01 януари 2012	601,774	52,800	6,190	(403)	6,676	667,037
Всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	8,495	8,495
Друг всеобхватен доход	-	-	-	(123)	-	(123)
Общо всеобхватен доход	-	-	-	(123)	8,495	8,372
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал						
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	(4,476)	(4,476)
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	1,051	1,889	-	(2,940)	-
Общо сделки с акционерите	-	1,051	1,889	-	(7,416)	(4,476)
Баланс на 31 декември 2012	601,774	53,851	8,079	(526)	7,755	670,933
Всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	15,437	15,437
Друг всеобхватен доход	-	-	(1)	480	-	479
Общо всеобхватен доход	-	-	(1)	480	15,437	15,916
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал						
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	(5,394)	(5,394)
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	758	1,364	-	(2,122)	-
Общо сделки с акционерите	-	758	1,364	-	(7,516)	(5,394)
Баланс на 31 декември 2013	601,774	54,609	9,442	(46)	15,676	681,455

Приложените бележки от стр. 6 до стр. 78 са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Спасов

Главен изпълнителен директор

Билан Бабев

Изпълнителен директор

Иван Христов

Изпълнителен директор

Иван Личев

Главен счетоводител

Съгласно независим одиторски доклад

Добринка Калоянова
Управител, КТМГ България ООД

Голева

Регистран одитор

София

Рег. №045

КТМГ

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

В хиляди лева	Бележка	2013	2012
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		15,437	8,495
Корекции за:			
Приходи от дивиденди	11	(29)	(15)
Разходи за обезценки на кредити и вземания	12	34,675	39,179
Разходи за обезценки на гаранции	12	(7,696)	3,844
Загуби от обезценки на ценни книжа на разположение за продажба	9	52	6
Загуби от обезценки и продажба на други вземания		1,781	347
Загуби от обезценка на финансов лизинг		106	84
Загуби от преценка на финансови активи държани за търгуване		(451)	1,122
Нетна (печалба)/загуба от преценка на валутни активи и пасиви		503	(536)
Разходи за амортизации	24	426	340
Балансова стойност на отписани активи	24	1	30
Данъци	14	1,720	861
		<u>46,525</u>	<u>53,757</u>
Изменение на:			
Резервен обезпечителен фонд при Централната банка	16	-	(21)
Вземания от банки		170,628	(319,803)
Кредити и вземания		(33,307)	(47,213)
Предоставени кредити на Републиканския бюджет		12,666	322,729
Ценни книжа на разположение и за продажба		(31,674)	(108,970)
Финансови инструменти държани за търгуване		(532)	(1,317)
Нетна инвестиция във финансов лизинг		(170)	(1,332)
Активи държани за продажба		4,809	(1,558)
Други активи		(4,278)	(3,997)
Депозити от кредитни институции		(5,653)	(6,248)
Привлечени средства от клиенти		185,693	54,837
Други пасиви		(4,746)	56
Получени дивиденди		29	15
Платени данъци		(975)	(2,050)
Паричен поток от оперативна дейност		<u>339,015</u>	<u>(61,115)</u>
Инвестиционна дейност			
Парични плащания за придобиване на материални/нематериални активи		(2,374)	(884)
Парични постъпления от продажба на материални/нематериални активи		12	44
Парични постъпления от падеж на ценни книжа държани до падеж		5,035	-
Парични плащания за покупка на ценни книжа държани до падеж		(6,134)	-
Паричен поток от инвестиционна дейност		<u>(3,461)</u>	<u>(840)</u>
Финансова дейност			
Платени дивиденди		(5,394)	(4,476)
Платени суми по други привлечени средства		(4,030)	(271,974)
Получени суми по други привлечени средства		1,151	16,635
Получени суми по дългосрочно привлечени средства		3,948	61,053
Платени суми по дългосрочно привлечени средства		(66,526)	(48,101)
Паричен поток от финансова дейност		<u>(70,851)</u>	<u>(246,863)</u>
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		264,703	(308,818)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	37	181,916	490,734
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	37	<u>446,619</u>	<u>181,916</u>

Приложените бележки от стр.6 до стр.78 са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

Димо Спасов

Главен изпълнителен директор

Билиан Балева

Изпълнителен директор

Иван Христов

Изпълнителен директор

Иван Личев

Главен счетоводител

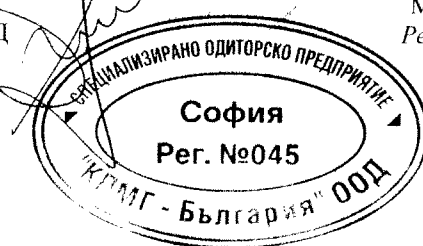
Съгласно независим одиторски доклад:

Добринка Калоянова

Управител, КПМГ България ООД

Маргарита Голева

Регистриран одитор

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Група Българска банка за развитие (Групата) включва дружество-майка – Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) и нейните дъщерни дружества - Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ/Фондът) и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ).

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) първоначално е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на “Българска банка за развитие” и уставът ѝ е приведен в съответствие с новите законови изисквания към банката.

Адресът на управление на банката е: ул. Стефан Караджа № 10, София.

Дружеството-майка (Банката) притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Централната банка на България (БНБ) на 25.02.1999 г., и с последна актуализация от 16.11.2009 г. (поради новия закон за кредитните институции (ЗКИ)) и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Независимо от това, уставът ѝ не допуска изпълнението на следните видове сделки: приемане на депозити от физически лица (с изключение на депозити от служителите), сделки с ценни метали, издаване и управление на банкови карти и осигуряване на банкови сейфове. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Дружеството-майка (Банката) е била създадена още от самото начало със специална цел - да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на банката. Предвидено е:

- а) предекспортно и експортно кредитиране на МСП;
- б) финансиране на МСП чрез участие в капитала им чрез дъщерното си дружество Фонд за капиталови инвестиции (все още не е учреден);
- в) кредитиране чрез местни банки посредници или пряко дейността и проекти на МСП;
- г) издаване на гаранции за МСП пред местни и чуждестранни банки, пряко и чрез дъщерното си дружество Национален гаранционен фонд (вече учреден – 2008 г.);
- д) рефинансиране на банки, кредитиращи МСП;
- е) финансиране на инвестиции на МСП извън страната;
- ж) управление на финансов ресурс на ЕС и подпомагане на дейности по държавни, общински и международни проекти, насочени към развитие икономиката на страната, вкл. по усвояването на средства/субсидии по тези проекти;
- з) и други дейности релевантни на този обхват и държавни цели.

Основните цели на банката са подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране; привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната; прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната; привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции; привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната; финансиране на проекти на местни компании създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност; финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В средата на септември 2012 година, Дружеството-майка (ББР АД) сключи меморандум за предоставяне на преференциални кредити и консултации с Асоциация на месопреработвателите в България в рамките на мащабната инициатива „Партньори“ на ББР за подкрепа на българския бизнес. По същата програма, през месец ноември 2012 година Българската банка за развитие (ББР) сключи споразумения за сътрудничество - Меморандум за привилегировано партньорство с Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), Асоциацията на млекопреработвателите в България, Съюза по хранителна промишленост, Националната лозаро-винарска камара, Федерация на хлебопроизводителите и сладкарите в България и Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки в България.

През 2013 година Дружеството-майка (ББР АД) продължава да подкрепя малкия и среден бизнес в страната както чрез директно кредитиране, така и чрез съвместни програми с търговските банки.

В началото на 2013 година ББР АД сключи меморандум за сътрудничество и със Съюза на мелничарите и Съюза на печатарската индустрия в България и по този начин мащабната програма на Банката – „Партньори“ – включва 32 браншови организации, чиито членове могат да се възползват от преференциални кредити и безплатни консултации.

В рамките на програма „Партньори“ Българска банка за развитие предлага безплатна финансова консултация и кредитен анализ с цел кредитиране на местните браншови организации от малкия и среден бизнес. Програмата е с ресурс от над 150 млн. лв., предоставяйки големи възможности на българските фирми.

Участниците в програмата ще имат възможност да представят пред банката своите идеи за развитие на бизнеса, като одобрените ще получат финансиране при преференциални условия. Важно условие към кандидатите е да докажат, че могат да изпълнят проекта си, реализирайки достатъчно приходи за обслужване на кредита.

За да помогне на българския бизнес, програма „Партньори“ предлага по-добри условия от средните за пазара. Това включва: по-дълги срокове, гратисен период, по-изгодна цена, структуриране на кредита според нуждите на клиента.

През 2013 година бяха създадени и нови партньорства за финансиране с Международната инвестиционна банка за 20 млн. евро за финансиране на малки и средни предприятия и с унгарската Ексимбанк за 10 млн. евро за финансиране на унгарски проекти и внос на унгарски стоки в България.

През 2013 година рейтинговата агенция Фич Рейтингс осъществи своя редовен годишен преглед и потвърди всички рейтинги на Дружеството-майка (ББР АД) – дългосрочният рейтинг на банката е BVB-, краткосрочният – F3, като перспективата е стабилна.

През първото тримесечие на 2013 г. ББР АД подготви нова он-лендинг програма насочена към МСП в размер на 100 млн.лв. В рамките на тази сума ББР АД ще изкупи целеви емисии ипотечни облигации със срокност 5 години, издадени от банките-участници по Закона за ипотечните облигации. Банките-участници в Програмата ще имат ангажимент в срок до една година след сключване на облигационния заем да предоставят средствата за нови кредити на МСП.

Дружеството-майка (ББР АД) стана един от учредителите на Европейската асоциация на дългосрочните инвеститори (ELTI) със седалище в Брюксел. Основните цели на ELTI са осигуряване на дългосрочно финансиране на местните икономики в съответствие с целите и инициативите, разработени от ЕК за насърчаване на устойчив и интелигентен растеж, създаване на нови работни места, както и активно участие във формирането на политиките на ЕС в тази област. Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори ще играе ролята на говорител на своите членове в европейския дебат по дългосрочни инвестиции в отношенията им с институциите и органите на ЕС, по-специално по отношение на изпълнението на следващата Многогодишна финансова рамка (2014-2020), както и на новите финансови инструменти, предназначени за насочване на инвестиции към инфраструктурата, малките и средните предприятия, иновациите и енергийните проекти.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През 2013 година продължава и дейността, свързана с осигуряването на търговски банкови услуги, включително отпускането на заеми на частни фирми (приоритетно дългосрочни и с инвестиционна цел), целево кредитиране на банки (он-лендинг), сделки с държавни ценни книжа, извършване на депозитни и РЕПО сделки на междубанковия пазар, привличане на дългосрочни кредитни линии и заеми от международни кредитни институции, издаване на банкови гаранции – пряко на фирми-клиенти и чрез банки-кредиторки (по прехвърления проекта към ББР на МТСП “Гаранционен фонд за микрокредитиране”) и други финансови услуги в България.

Към 31.12.2013 г. в Дружеството-майка (ББР АД) работят 125 служители (31.12.2012 г.: 124).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на банката – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд. Фондът за капиталовите инвестиции е на проектно ниво и все още не е учреден към 31.12.2013 г.

Националният гаранционен фонд (Фондът) е учреден на 12.08.2008 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР. Адресът на управление на фонда е: ул. Ангел Кънчев № 1, София. Към 31.12.2013 г. регистрираният акционерен капитал е 800 000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция (31.12.2012 г.: 800 000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция), от които внесенят капитал към 31.12.2013 г. е 80,000,000 лв. (31.12.2012 г. е 80,000,000 лв.).

Предметът на дейност на фонда е определен като обхват в Закона за Българската банка за развитие. Той включва:

- а) издаване на гаранции за допълване на обезпеченията по заеми на МСП,
- б) предлагане на други гаранционни продукти като гаранции за участие в търгове, за добро изпълнение;
- в) гаранции за авансови плащания и за изплащане на кредити на износител;
- г) други подобни услуги.

Гаранциите покриват до 50% от съответното задължение, към което се отнасят.

Националният гаранционен фонд се управлява от Съвет на директорите (СД) с мандат до 12.08.2016 г. Членове на съвета са: Самуил Шидеров, Димо Спасов и Михаил Сотиров.

Към 31.12.2013 г. във фонда работят 16 служители (31.12.2012 г.: 14).

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ) е регистрирана на 14.01.2011 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР. Адресът на управление на МФИ е: ул. Ангел Кънчев № 1, София. Към 31.12.2013 г. регистрираният акционерен капитал е 76 430 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция, от които внесенят капитал към 31.12.2013 г. е 7,643,000 лв. (Към 31.12.2012 г. регистрираният акционерен капитал е 76 430 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция, от които внесенят капитал към 31.12.2012 г. е 7,643,000 лв.).

Предметът на дейност на МФИ включва:

- а) микрофинансиране /с максимална парична равностойност на продукта за един клиент – 25,000 евро/, в това число, но не само:

- отпускане на микрокредити;
- придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи /финансов лизинг/;
- покупко-продажба и внос на такива вещи;
- консултантски услуги;

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД се управлява от Съвет на директорите (СД) с мандат със срок от 3 години. Членове на съвета са: Мартин Ганчев, Билян Балев и Костадин Мунев.

Към 31.12.2013 г. дружеството работят 16 служители (31.12.2012 г.: 11).

На 31.10.2013 г. Управителният съвет на Дружеството-майка (ББР АД) взе решение да предприеме необходимите действия, целящи преобразуването на дъщерното й дружество МФИ Джобс ЕАД чрез вливането му в Банката.

Към 31.12.2013 година Група Българска банка за развитие няма открити офиси.

Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Дружеството-майка (Банката) на 04 април 2014.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Приложими стандарти

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския Съюз.

Този финансов отчет е изготвен на консолидирана основа. Банката изготвя индивидуален финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство. Този консолидиран финансов отчет следва да се разглежда заедно с индивидуалния финансов отчет.

База за изготвяне

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Деривативни инструменти, които се отчитат по справедлива стойност
- Инструменти за търговия и други инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно измерена
- Инструменти на разположение за продажба, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно измерена.
- Задължението по плана за дефинирани доходи отчитано по настояща стойност.

Валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представен в хиляди български лева, функционалната валута на отчетната единица.

Прилагане на приблизителни оценки

Изготвянето на финансовия отчет изисква от мениджмънта да направи преценки, приблизителни оценки и допускания, които засягат приложението на счетоводните политики и отчетения размер на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Корекции на счетоводни допускания се признават в периода, в който допускането е коригирано и във всички бъдещи периоди, които са засегнати. Финансова информация, при чието изготвяне е присъщо висока степен на сложност и преценка, както и значимите счетоводни оценки, които са направени при изготвянето на финансовия отчет са оповестени в Бележка 5.

Методи на консолидация

Тези консолидирани финансови отчети са изготвени в съответствие с МСС 27 „Самостоятелни и консолидирани финансови отчети“, като всички предприятия, върху които Българска банка за развитие АД упражнява контрол чрез притежаване на повече от 50% от правата за гласуване, са консолидирани чрез метода на пълна консолидация, а всички предприятия, върху които Банката упражнява значително влияние чрез притежаване на повече от 20% от правата за гласуване, са консолидирани по метода на собствения капитал

При консолидацията всички вземания и задължения, приходи и разходи произтичащи от операции между Банката и дъщерните ѝ предприятия са елиминирани. Нереализираните загуби са елиминирани по същия начин, както нереализираните печалби в случаите, че няма индикации за обезценка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Методи на консолидация (продължение)

Консолидираните дружества и приложеният метод на консолидация към 31 декември 2013 г. са както следва:

Дружество	Участие в капитала	Метод на консолидация
Национален гаранционен фонд	100%	пълна консолидация
Микрофинансираща институция 'ДЖОБС'	100%	пълна консолидация

Промени в счетоводните политики

Групата е приложила следните нови стандарти и промени в стандарти, включително всички произтичащи от тях промени в други стандарти, с дата на първоначално прилагане 1 януари 2013 г.

- Оповестявания – компенсиране на финансови активи и финансови пасиви (промени в МСФО 7) (виж (i))
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност (виж (ii))
- Представяне на позиции от друг всеобхватен доход (Промени в МСС 1) (виж (iii))
- МСС 19 Доходи на наети лица (2012) (виж (iv))

(i) Компенсиране на финансови активи и финансови пасиви

В резултат на промените в МСФО 7, Банката е разширила своите оповестявания относно компенсиране на финансови активи и финансови пасиви.

(ii) Оценяване на справедлива стойност

МСФО 13 предоставя единна рамка за оценка на справедлива стойност и оповестявания на оценките на справедлива стойност, когато такива оповестявания се изискват или допускат от други стандарти.

Стандартът унифицира дефиницията на справедлива стойност като цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Стандартът заменя и увеличава изискванията за оповестяване за оценките на справедлива стойност в други стандарти, включително тези съгласно МСФО 7. В резултат на това, Банката е представила допълнителни оповестявания в това отношение. Според преходните разпоредби на МСФО 13, Банката е приложила новите насоки за оценяване на справедлива стойност проспективно и не е представяна сравнителна информация за новите оповестявания. Въпреки това, промяната не е довела до значителен ефект върху оценките на активите и пасивите на Банката.

(iii) Представяне на позиции от друг всеобхватен доход

В резултат на промените в МСС 1, Банката е променила представянето на позиции от друг всеобхватен доход в своя отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, като позиции, които могат в последствие да се рекласифицират в печалбата или загубата, се представят отделно от такива, които никога няма да се рекласифицират.

(iv) План с дефинирани доходи

В резултат на МСС 19 Доходи на наети лица, Банката е променила своята счетоводна политика за отчитане на актюерски печалби и загуби по план с дефинирани доходи към признаване на всички актюерски печалби и загуби в друг всеобхватен доход.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти

Групата първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Групата е станало страна по договорните условия на инструмента.

Групата отписва финансов актив когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Групата прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Групата се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Групата има следните не-деривативни финансови активи: финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби; заеми и вземания, нетна инвестиция във финансов лизинг, финансови активи държани до падеж и финансови активи на разположение за продажба.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансови активи се определят като такива отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби, ако Групата управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба на базата на тяхната справедлива стойност, според документираната стратегия за управление на риска или за инвестициите на Групата. Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби.

Финансови активи класифицирани като държани за търгуване включват краткосрочни държавни дългови ценни книжа, които се управляват активно от Групата с цел покриване на краткосрочни ликвидни нужди.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка Групата определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на счетоводните стандарти, съответния дериватив се отчита като такъв за хеджиране. Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране се отчитат като държани за търгуване.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност.

Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Заеми и вземания

Заеми и вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заеми и вземания се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи).

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти и търговски и други вземания.

Финансови активи държани до падеж

Когато Групата има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книги до падеж, тогава те се класифицират като финансови активи държани до падеж. Държаните до падеж финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване финансовите активи държани до падеж се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи).

Финансови активи държани до падеж включват дългови ценни книжа.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са не-деривативни финансови активи, които са определени като такива на разположение за продажба или не са класифицирани в никоя от предходните категории. Финансови активи на разположение за продажба се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи и валутни курсови разлики от дългови инструменти на разположение за продажба се отчитат в друг всеобхватен доход и се представят в резерв за справедлива стойност в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се прекласифицират в печалби и загуби.

Финансови активи на разположение за продажба включват капиталови и дългови ценни книжа.

Вземания по финансов лизинг

Лизинговата дейност на Групата е свързана с отдаване на индустриално оборудване, транспортни средства, земеделска техника и др., по договори за финансов лизинг. Лизинговият договор се отчита като финансов, когато с договора лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички съществени рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива.

Всички останали лизингови договори, които не прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, се класифицират като оперативен лизинг.

Минимални лизингови плащания

Минималните лизингови плащания са тези плащания, които лизингополучателят ще направи, или може да бъде задължен да направи през срока на лизинговия договор. От гледна точка на Групата минималните лизингови плащания включват и остатъчната стойност на актива, гарантирана от трета, несвързана с Групата страна, при условие, че тази страна е финансово способна да изпълни ангажмента си по гаранцията или договора за обратно изкупуване. В минималните лизингови плащания Групата включва също така и цената на упражняване на евентуална опция, която лизингополучателят притежава за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор в голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Вземания по финансов лизинг (продължение)

Минималните лизингови плащания не включват суми по условни наеми, както и разходи за услуги и данъци, които се платени от Групата и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

Начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор

Прави се разграничение между начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор: начало на лизинговия договор е по – ранната от двете дати – на лизинговото споразумение или на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор.

Начало на срока на лизинговия договор е датата, от която лизингополучателят може да упражни правото си на ползване на наетия актив. Това е и датата, на която Групата признава първоначално вземането по лизинга.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Групата признава вземане по финансов лизинг, равно на своята нетна инвестиция, която включва сегашната стойност на минималните лизингови плащания и всяка негарантирана остатъчна стойност за Групата. Сегашната стойност се изчислява чрез дисконтиране на дължимите минималните лизингови плащания с лихвен процент присъщ на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени в изчислението на вземането по финансов лизинг. През срока на лизинговия договор Групата начислява финансов доход (приход от лихви по финансов лизинг) върху нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се разглеждат като намаление на нетната инвестиция (погасяване на главница) и признаване на финансов доход по начин, който да осигури постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция.

Впоследствие нетната инвестиция в договори за финансов лизинг, се представя нетно, след приспадане на индивидуалните и портфейлни провизии за несъбираемост. Определянето на обезценката по финансов лизинг е посочено по-долу (Бележка 3 Обезценка на финансови активи).

Не-деривативни финансови пасиви

Групата първоначално признава издадени дългови ценни книги и подчинени задължения на датата, на която са възникнали. Всички други финансови пасиви (включително такива определени като отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на тяхната дата на търгуване, на която Групата е станала страна по договорните условия на инструмента.

Групата отписва финансов пасив когато неговите договорни задължения са изпълнени или са отменени или не са валидни повече.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Групата класифицира не-деривативните финансови пасиви като други финансови пасиви. Такива финансови пасиви се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване тези финансови пасиви се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Други финансови пасиви включват заеми и кредити, банков овърдрафт и търговски и други задължения. Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Групата, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на отчета за паричните потоци.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Обезценка на финансови инструменти

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Групата при условия, които Групата иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга.

Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Групата взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи отчитани по амортизирана стойност (заеми и вземания и държани до падеж инвестиции в ценни книжа), както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се проверяват за специфична обезценка. Тези, за които няма специфична обезценка, след това се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка като се групирани заедно активи, със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческите тенденции на вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията или ценни книжа, държани до падеж. Когато събитие настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Финансови активи на разположение за продажба

Загуба от обезценка по отношение на финансов актив на разположение за продажба се признава чрез рекласификация в печалба и загуба на загубите натрупани в резерв от справедлива стойност в собствен капитал. Кумулативната загуба, която се рекласифицира от собствен капитал в печалби и загуби, е разликата между цена на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, намалена със загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби, и текущата справедлива стойност. Промени в обезценката, дължащи се на прилагането на метода на ефективната лихва, се отразяват като компонент на приходите от лихви. Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в друг всеобхватен доход.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл.митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и съоръженията. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Полезният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуери) и лицензи за ползване на софтуери.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в отчета за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата.

Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално. Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение и за продажба и държани до падеж, от лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти и лизинги на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

Неспечеленият финансов доход(лихва) представлява разликата между брутната и нетната инвестиция в лизинговия договор, като брутната инвестиция в лизинговия договор е сумата на минималните лизингови плащания и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя. Приходите от лихви по лизингови операции (финансовият доход), се разпределят за срока на лизинговия договор и се признават на базата на константна периодична норма на възвращаемост от нетната инвестиция на лизингодателя.

Такси и комисионни

Таксите и комисионните по банковите гаранции се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Таксите за доверително управление на средства се признават на принципа на начисляване през периода на предоставяне на услугата.

Разходите за такси и комисионни свързани с обслужването на ностро сметки при други банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, и постигане на резултата от нея.

Операции в чуждестранна валута

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датите на отчета за финансовото състояние са следните:

Вид валута	31 декември 2013	31 декември 2012
Долари на САЩ	1.41902	1.48360
Евро	1.95583	1.95583

От 1 януари 1999 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в отчета за доходите за периода, в който са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Групата има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от банката или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в отчета за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство Групата е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Групата, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Групата под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текуш разход (в печалбата или загубата за годината) и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период Групата прави оценка на и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в друг всеобхватен доход. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Към края на всеки отчетен период, банката назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните ѝ задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерските печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в отчета за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност

Данъци

Групата начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Данъци (продължение)

Отсрочените данъчни вземания се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Те се представят в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност.

Активи държани за продажба

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Групата. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от банката като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в отчета за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Отчитане по сегменти

Групата не отчита информация по оперативни сегменти, тъй като преобладаващия ѝ източник на рискове и възвръщаемост е корпоративния сектор, няма един отделен външен клиент, приходите от който да възлизат на повече от 10%, както и Групата извършва своята дейност на територията на страната. Ако в бъдеще този факт се промени и Групата представя във финансовите си отчети оперативни сегменти, то те ще бъдат определени и представени в съответствие с изискванията на МСФО 8 Оперативни сегменти.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Някои нови стандарти, промени в стандарти и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, могат да бъдат по-рано приложени в годишния период, завършващ на 31 декември 2013 г., въпреки че все още не са задължителни преди следващ период. Тези промени в МСФО не са били по-рано приложени при изготвянето на този финансов отчет. Банката не планира да прилага тези стандарти по-рано.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК

- Промени в МСС 32 Компенсиране на финансови активи и финансови пасиви, се прилагат най-късно от началната дата на първата финансова година, започваща на или след 1 януари 2014 г. Банката не очаква промените да имат ефект върху финансовия отчет, тъй като не прилага компенсиране за своите финансови активи и финансови пасиви и няма глобални споразумения за компенсиране.
- МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 11 Съвместни предприятия, МСФО 12 Оповестяване на дялови участия в други предприятия и, МСС 27 Индивидуални финансови отчети (2011), който заменя МСС 27 (2008) и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия (2011), който заменя МСС 28 (2008) се прилагат най-късно от началната дата на първата финансова година, започваща на или след 1 януари 2014 г.

Групата не очаква МСС 27 (2011) да има съществено ефект върху финансовия отчет, тъй като няма да доведе до промяна в счетоводната политика.

- Промени в МСФО 10, МСФО 12 и МСС 27 – Инвестиционни предприятия, следва да се прилагат за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2014 година. Групата не очаква промените да имат ефект върху финансовите отчети, тъй като Групата не отговаря на определението за инвестиционно предприятие.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, издадени от СМСС/КРМСФО, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК:

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно не са взети пред вид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

- МСФО 9 Финансови инструменти (издаден ноември 2009) и Допълнения към МСФО 9 (издадени октомври 2010) е приложим от 1 януари 2015 г. и може да промени класификацията и оценката на финансови инструменти.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната дейност Групата е изложена на различни финансови рискове. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават от нея с помощта на различни контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за финансовата позиция, доходността и съществуването на групата. Основните рискове, към които е открита банката, са кредитен, пазарен и ликвиден риск, както и операционен риск.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

За дружеството-майка (банката):

Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;

Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;

АЛКО – отговаря за стратегическото управление на активите и пасивите и за управлението на пазарните рискове, вкл. ликвиден, свързани с тях.

Комитет по провизиите и Кредитен съвет – анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск общо за кредитния портфейл, както и на ниво кредитни сделки и кредитополучатели;

Изпълнителни директори и членове на УС – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури.

Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд(фондът):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

Надзорен съвет - *Управителен съвет на ББР АД* – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;

Съвет на директорите – отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;

Комитет по провизиите – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция.

Отдел «Гаранции – администрация и наблюдение» — осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Най-малко веднъж годишно се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

За дъщерното дружество Микрофинансираща институция:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия;

Кредитен комитет – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;

Кредитен съвет – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;

Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и Член на СД) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с притите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи.

Отдел Управление на риска - Разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководствата на дружествата от Групата са приели набор от вътрешни правила и методи за измерване на различните рискове, които са основани както на статистически модели, добри международни практики, така и на историческия опит на самата Група.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити. Тези лимити рефлектират върху стратегията на Групата и пазарната ѝ позиция, както и нивото на конкретния риск, който може да бъде поет. Периодично се изготвят отчети за конкретните типове риск за целите на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на Групата суми в предвидения/договорен срок.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена групата, поради което неговото управление е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР АД и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, както и съгласно утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

На ниво портфейл в Групата има създадени и функционират органи за текущо наблюдение и контрол на качеството на кредитния портфейл, а именно Работна група по просрочените кредити, Работна група за текущ контрол по кредитния портфейл, Комитет по провизиите.

Групата също така извършва текущ контрол на кредитния портфейл като се изготвят периодични доклади (два пъти годишно) за дейността на всеки кредитополучател и след като се извърши проверка по същество на информацията в доклада всеки случай се предвижда за разглеждане до Работната група за текущ контрол и/или Комитета по провизии в случай, че е налице нова информация, която би довела до риск за Групата.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Комитет по провизиите на дружеството-майка (банката) и се наблюдава едновременно и от Управителния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на съответния кредит. Рисковата експозиция на кредитния портфейл се управлява чрез редовен анализ на способността на кредитополучателите да спазват задълженията си по плащане на лихвите и главниците, а и чрез поставяне на подходящи кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез приемане на различни видове обезпечения.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, дружеството-майка (банката) участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загубата по главницата и лихвите от всеки кредит от Групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро. Дружеството-майка (банката) е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ.

Към 31.12.2013 г. общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 9,844 хил. лв. (31.12.2012 г.: 10,855 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от банката по неусвоени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 4,929 хил. лв. (31.12.2012 г.: 4,929 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 3,091 хил. лв. (31.12.2012 г.: 2,681 хил. лв.)

Друг източник на кредитен риск за Групата са гаранциите и акредитивите. Основната цел на инструментите под формата на гаранции и акредитиви е да се осигурят средства на клиента, съобразно появата на необходимост от тях. Гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Групата да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна, носят същия кредитен риск, както и кредитите. Документарните и търговски акредитиви, представляващи писмено поемане на задължения от Групата от името на клиент, оторизират трето лице да тегли средства до определена сума при определени условия. Обичайно те са покрити с парични средства, поради което са с по-нисък риск от прякото кредитиране.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Неусвоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на заеми, банкови гаранции или акредитиви представляват ангажменти на дружеството-майка (банката). По отношение на кредитния риск Групата (чрез банката – дружеството-майка) е потенциално изложена на загуба в размер на общата сума на неусвоените кредити. Вероятният размер на загубата, обаче, е по-нисък от всички неусвоени средства, тъй като повечето от този тип ангажменти предполагат изисквания за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиента. Дружеството-майка (банката) текущо следи сроковете за усвояване на кредитите, тъй като по-дългосрочните задължения обикновено са с по-висока степен на кредитен риск от краткосрочните.

Специалните финансови гаранции, представляващи неотменяем ангажимент, че дружеството-майка (банката) или нейно дъщерно дружество (фондът) ще извърши плащания в случаите, когато банка-партньор, кредитирала МСП по схемата на Проект Гаранционен фонд за микрокредитиране, изпитва сериозни проблеми с определени длъжници-кредитополучатели по реда на тази схема, класифицира техните кредити в група “загуба” и разполага вече с изпълнителен лист срещу неизправните длъжници, имат сходни рискови характеристики като кредитите. Дружеството-майка (банката) управлява гаранционните портфейли на Групата на консолидирана база, прилагайки по аналогия всички правила и процедури, относими към управлението на кредитния риск за кредитните портфейли (вземания от банки и клиенти).

В допълнение към тези процедури, дъщерното дружество (фондът) е доразвило и специфицирало принципи, правила и лимити за текущо наблюдение и контрол върху поведението на гаранционните му портфейли:

а) общата гаранционна експозиция е поставена в съотношение спрямо капитала на фонда и възможен левъридж до 3 пъти размера на капитала; б) споделяне и общ текущ контрол на загубата между фонда и банка-партньор и кредитор по кредити, гарантирани от фонда; в) кредитите от портфейлите на банките-партньори и кредитори, гарантирани от фонда, задължително следва да са обезпечени с активи или ангажменти на кредитополучателя или чрез трети лица; г) използване на система от лимити за всеки гарантиран портфейл към съответната банка-партньор и кредитор; д) диверсификация на общия гаранционен портфейл по отрасли, по региони, по срокове и др.; е) непрехвърляемост на гаранциите на фонда, освен при изрично одобрение от него. Изпълнението на посочените лимити и диверсификация се разглежда от Съвета на директорите на фонда всяко тримесечие. При установени нарушения се пристъпва към съответните действия, определени в договорите с банките – партньори.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащи от финансовите активи, признати в отчета за финансовото състояние е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
<i>Финансов актив</i>		
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	234,053	51,606
Вземания от банки	911,206	1,000,478
Предоставени кредити и аванси на клиенти	458,369	462,383
Вземания от Републиканския бюджет	-	12,666
Ценни книжа на разположение за продажба	156,529	125,401
Ценни книжа държани до падеж	6,134	5,035
Финансови активи държани за търгуване	2,622	3,191
Нетна инвестиция във финансов лизинг	2,304	2,240
	<u>1,771,217</u>	<u>1,663,000</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Експозицията към кредитен риск произтичащи от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Банкови гаранции и акредитиви	101,838	127,603
Неусвоен размер на разрешени кредити	41,029	43,381
	<u>142,867</u>	<u>170,984</u>
Максимална експозиция към кредитен риск	<u><u>1,914,084</u></u>	<u><u>1,833,984</u></u>

Кредитен риск - концентрация

Ръководството на дружеството-майка (банката) текущо следи кредитния риск от концентрация на финансовите активи, както по сектори на икономиката, така и по отделни контрагенти. Определени са лимити за максимални експозиции, които се анализират и оценяват периодично. Поради своите основни цели банката има рискова експозиция за концентрация на кредити на малки и средни предприятия, и предоставяне на инвестиционни дългосрочни кредити (Бележка № 18 и 19).

Всяко отклонение от приетите лимити за концентрация се одобрява от Управителния съвет на банката.

По-долу са представени данни за финансовите активи на Групата (кредити и вземания и финансов лизинг) класифицирани по сектори на икономиката:

<i>Сектори</i>	2013	%	2012	%
<i>В хиляди лева</i>				
Финансови услуги	911,556	60.92	1,000,848	63.57
Промисленост	224,812	15.02	182,494	11.59
Транспорт	84,994	5.68	88,444	5.62
Търговия	73,007	4.88	70,262	4.46
Строителство	67,162	4.49	68,318	4.34
Туристически услуги	28,855	1.93	31,274	1.99
Събиране и обезвреждане на отпадъци	28,738	1.92	36,047	2.29
Операции с недвижими имоти	21,492	1.44	16,165	1.03
Селско стопанство	15,367	1.03	20,017	1.27
Вземания от правителството	-	0.00	12,666	0.80
Други отрасли	40,325	2.69	47,806	3.04
	<u>1,496,308</u>	100.00	<u>1,574,341</u>	100.00

Качество на кредити и вземания

Дружеството-майка (банката) има въведени вътрешни правила за оценка на риска на всеки контрагент. Оценката се извършва на база на методология, обхващаща текуща финансова информация, прогнозни разчети, изпълнението на инвестиционните проекти и целевото използване на средствата, начина на обслужване на експозициите и информация за състоянието на приетите обезпечения. Кредитите и вземанията се класифицират в четири (2012 г.: четири групи) рискови групи в зависимост от резултатите от оценката. Приетите класификационни групи са както следва: “редовни”, “под наблюдение”, “нередовни” и “загуба”.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Класификацията на рисковите експозиции е в компетенциите на Комитета по провизии и се извършва ежемесечно. Също така на тримесечна база се изисква текуща финансова информация от клиентите. Текущо се следи изпълнението на инвестиционните проекти и респективно усвояването на кредитите. Оценка по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца. В края на всяка година, дружеството майка изготвя план за преоценка на обезпеченията за следващата календарна година, който се одобрява от Изпълнителен директор с ресор Риск. Всички решения на Комитета по провизиите се докладват на Управителния съвет на банката (дружеството-майка).

Структурата на финансовите активи на Групата съгласно рисковите класификационни групи е следната:

<i>В хиляди лева</i>	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
Към 31.12.2013 г.					
Вземания от банки	911,206	-	-	-	911,206
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	372,286	16,904	27,809	46,055	463,054
Търговски кредити	51,534	12,475	9,701	26,751	100,461
Селскостопански кредити	-	-	-	2,000	2,000
Потребителски кредити	1,025	-	-	-	1,025
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	1,755	-	-	-	1,755
Финансов лизинг	2,315	46	11	308	2,680
Други кредити и вземания	10,655	409	491	2,572	14,127
	<u>1,350,776</u>	<u>29,834</u>	<u>38,012</u>	<u>77,686</u>	<u>1,496,308</u>
 <i>В хиляди лева</i>	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
Към 31.12.2012 г.					
Вземания от банки	1,000,478	-	-	-	1,000,478
Вземания от Републиканския бюджет	12,666	-	-	-	12,666
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	368,630	16,505	8,769	46,537	440,441
Търговски кредити	59,325	8,890	2,346	37,327	107,888
Селскостопански кредити	-	-	-	2,000	2,000
Потребителски кредити	682	-	-	-	682
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,042	-	-	-	2,042
Финансов лизинг	2,234	51	1	242	2,528
Други кредити и вземания	3,528	648	459	981	5,616
	<u>1,449,585</u>	<u>26,094</u>	<u>11,575</u>	<u>87,087</u>	<u>1,574,341</u>

Приетите обезпечения са основно: ипотeki на земи и промишлени имоти, хотели, търговски и жилищни сгради. Приемат се също така и допълнителни обезпечения под формата на залози на машини, съоръжения и стоково-материални запаси, ценни книжа, парични депозити, дружествени дялове, записи на заповед, авали и поръчителства от трети лица. Обичайната практика на Групата е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100% спрямо договорения размер на кредита.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

По-долу са представени видовете обезпечения държани от Групата към 31 декември 2013 г. и 2012 г. по актуализирана стойност, определена със съдействието на вътрешен лицензиран оценител:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
<i>Вид обезпечение</i>	Справедлива стойност	Справедлива стойност
Ипотеки	490,878	390,824
Ипотеки върху кораби	29,774	79,249
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	108,191	103,049
Ценни книжа котирувани на борсов пазар	65,442	-
Блокирани депозити	830	3,276
Общо обезпечения	695,115	576,398

Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, изискващо обезпечение:

<i>В хиляди лева</i>		Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, изискващо обезпечение	
Тип кредитна експозиция	Основен вид обезпечение	2013	2012
Кредити и вземания	1. Ипотеки	100	100
	2. Ипотеки върху кораби	55	100
	3. Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	59	61
	4. Блокирани депозити	5	11
Репо сделки	1. Ценни книжа	100	100
Финансов лизинг	1. Собствен актив	100	100

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Групата по видове инструменти, отчитани по *амортизируема стойност* и направените обезценки:

В хиляди лева	Кредити и вземания от нефинансови институции		Вземания от Републикански Бюджет		Кредити и вземания от финансови институции		Кредити и вземания от физически лица		Нетна инвестиция във финансов лизинг	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Обезценени на индивидуална основа										
-----редовни	62,058	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-----под наблюдение	29,788	26,043	-	-	-	-	-	-	46	51
-----нередовни	38,001	11,574	-	-	-	-	-	-	11	1
-----загуба	76,625	83,736	-	-	-	-	-	-	308	242
Брутна стойност	206,472	121,353	-	-	-	-	-	-	365	294
Обезценка	(114,062)	(84,969)	-	-	-	-	-	-	(317)	(246)
Балансова стойност	92,410	36,384	-	-	-	-	-	-	48	48
<i>в т.ч. предоговорени</i>	<i>85,293</i>	<i>22,895</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Обезценени на портфейлна основа										
-----редовни	364,525	414,037	-	-	-	-	-	-	2,315	2,234
Брутна стойност	364,525	414,037	-	-	-	-	-	-	2,315	2,234
Обезценка	(9,991)	(11,317)	-	-	-	-	-	-	(59)	(42)
Балансова стойност	354,534	402,720	-	-	-	-	-	-	2,256	2,192
<i>в т.ч. предоговорени</i>	<i>277,938</i>	<i>219,631</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Просрочени, но необезценени										
-----до 30 дни	-	260	-	-	-	-	-	-	-	-
-----от 90 до 360 дни	-	489	-	-	-	-	-	-	-	-
-----над 360 дни	753	2,359	-	-	-	-	-	-	-	-
Балансова стойност	753	3,108	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>в т.ч. предоговорени</i>	<i>524</i>	<i>1,227</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Непросрочени и необезценени										
-----редовни	7,893	17,447	-	12,666	911,206	1,000,478	2,779	2,724	-	-
Балансова стойност	7,893	17,447	-	12,666	911,206	1,000,478	2,779	2,724	-	-
<i>в т.ч. предоговорени</i>	<i>1,281</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>79,548</i>	<i>49,243</i>	<i>1,024</i>	<i>1,413</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Балансова стойност	455,590	459,659	-	12,666	911,206	1,000,478	2,779	2,724	2,304	2,240
<i>в т.ч. предоговорени</i>	<i>365,036</i>	<i>243,753</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>79,548</i>	<i>49,243</i>	<i>1,024</i>	<i>1,413</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Първоначалните условия по сключени договори могат да се предоговарят в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времевия график на проектите.

Предоговорените кредити и вземания представени по амортизируема стойност са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	328,330	237,112
Търговски кредити	58,832	74,257
Кредити на банки	79,548	49,243
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	659	937
Потребителски кредити	365	476
Други кредити и вземания	455	690
	<u>468,189</u>	<u>362,715</u>

Преструктурираните кредити и вземания представени по амортизируема стойност са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	25,109	14,209
Други кредити и вземания	5,211	386
	<u>30,320</u>	<u>14,595</u>

В таблицата по-долу е представена експозицията на Групата към държавен дълг към 31.12.2013 г. и 31.12.2012 г.

<i>Към 31 декември 2013г.</i> <i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
Инвестиции на разположение за продажба							
Държавни ценни книжа							
Р. България	968	-	39,320	32,308	-	-	72,596
Р. Румъния	-	-	75,265	-	-	-	75,265
Общо активи	<u>968</u>	<u>-</u>	<u>114,585</u>	<u>32,308</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>147,861</u>
<i>Към 31 декември 2012 г.</i> <i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
Инвестиции на разположение за продажба							
Държавни ценни книжа							
Р. България	60,048	-	-	-	-	-	60,048
Инвестиции държани до падеж							
Държавни ценни книжа							
Р. България	5,035	-	-	-	-	-	5,035
Общо активи	<u>65,083</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>65,083</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативното движение на лихвените проценти, валутните курсове между различните валути, ликвидността и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения дават отражение върху рентабилността и финансовата позиция на Групата.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Групата. Регулярно се изготвят таблици за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Към несъответствията по периоди се прилага изменение на лихвената крива, с което се измерва потенциалния риск за лихвения доход на Групата.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Групата. Това спомага за вземане на решения по отношение на лихвената политика на Групата, в частност формирането на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

АЛКО следи текущо лихвения риск, на който е изложена групата, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити.

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на групата. В нея са включени активите и пасивите на групата по балансова стойност съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им спрямо поведението на лихвените проценти

<i>31 декември 2013 г.</i>	<i>С плаващ</i>	<i>С фиксиран</i>	<i>Безлихвени</i>	<i>Общо</i>
<i>В хиляди лева</i>	<i>лихвен %</i>	<i>лихвен %</i>		
Финансови активи				
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	-	-	234,053	234,053
Вземания от банки	27,851	883,355	-	911,206
Предоставени кредити и аванси на клиенти	400,856	56,336	1,177	458,369
Нетна инвестиция във финансов лизинг	2,304	-	-	2,304
Ценни книжа на разположение за продажба	-	154,508	2,021	156,529
Финансови активи държани за търгуване	1,693	-	929	2,622
Ценни книжа държани до падеж	1,980	4,154	-	6,134
	<u>434,684</u>	<u>1,098,353</u>	<u>238,180</u>	<u>1,771,217</u>
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	29,462	78,955	-	108,417
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	316,207	40,971	32	357,210
Привлечени средства от международни институции	275,861	-	-	275,861
Други привлечени средства	11,130	7,003	269,009	287,142
Облигационни заеми	-	78,499	-	78,499
Финансови пасиви държани за търгуване	1,530	-	-	1,530
	<u>634,190</u>	<u>205,428</u>	<u>269,041</u>	<u>1,108,659</u>
Общо лихвена експозиция	<u>(199,506)</u>	<u>892,925</u>	<u>(30,861)</u>	<u>662,558</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

31 декември 2012 г. В хиляди лева	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
Финансови активи				
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	-	-	51,606	51,606
Вземания от банки	29,948	970,530	-	1,000,478
Предоставени кредити и аванси на клиенти	381,967	79,164	1,252	462,383
Вземания от Републиканския бюджет	-	12,666	-	12,666
Нетна инвестиция във финансов лизинг	2,240	-	-	2,240
Ценни книжа на разположение за продажба	-	123,394	2,007	125,401
Финансови активи държани за търгуване	2,771	-	420	3,191
Ценни книжа държани до падеж	-	5,035	-	5,035
	<u>416,926</u>	<u>1,190,789</u>	<u>55,285</u>	<u>1,663,000</u>
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	39,272	74,292	-	113,564
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	34,994	138,264	21	173,279
Привлечени средства от международни институции	341,099	-	-	341,099
Други привлечени средства	11,071	10,325	268,631	290,027
Облигационни заеми	-	78,489	-	78,489
Финансови пасиви държани за търгуване	-	2,618	464	3,082
	<u>426,436</u>	<u>303,988</u>	<u>269,116</u>	<u>999,540</u>
Общо лихвена експозиция	<u>(9,510)</u>	<u>886,801</u>	<u>(213,831)</u>	<u>663,460</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност и риск

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Групата представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

<i>31 декември 2013 г.</i>	<i>До 1 м.</i>	<i>1-3 м.</i>	<i>3-6 м.</i>	<i>6-12м.</i>	<i>1-5 г.</i>	<i>Над 5 год.</i>	<i>Безлихвени</i>	<i>Общо</i>
<i>В хиляди лева</i>								
Финансови активи								
Парични средства и в Централната банка	-	-	-	-	-	-	234,053	234,053
Вземания от банки	291,944	129,557	106,483	67,194	316,028	-	-	911,206
Предоставени кредити и аванси на клиенти	400,856	56,336	-	-	-	-	1,177	458,369
Нетна инвестиция във финансов лизинг	2,304	-	-	-	-	-	-	2,304
Ценни книжа на разположение за продажба	968	3,726	75,355	19,934	54,525	-	2,021	156,529
Финансови активи държани за търгуване	-	2,617	-	-	-	-	5	2,622
Ценни книжа държани до падеж	1,980	-	-	4,154	-	-	-	6,134
Общо финансови активи	698,052	192,236	181,838	91,282	370,553	-	237,256	1,771,217
Финансови пасиви								
Депозити от кредитни институции	78,981	29,436	-	-	-	-	-	108,417
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	316,991	350	4	181	39,652	-	32	357,210
Привлечени средства от международни институции	24,879	192,179	56,838	1,965	-	-	-	275,861
Други привлечени средства	-	11,130	-	-	-	7,003	269,009	287,142
Облигационни заеми	-	-	-	-	78,499	-	-	78,499
Финансови пасиви държани за търгуване	-	1,530	-	-	-	-	-	1,530
Общо финансови пасиви	420,851	234,625	56,842	2,146	118,151	7,003	269,041	1,108,659
Общо експозиция на лихвена чувствителност	277,201	(42,389)	124,996	89,136	252,402	(7,003)	(31,785)	662,558

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност и риск (продължение)

31 декември 2012 г. В хиляди лева	До 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	Над 5 год.	Безлихвени	Общо
Финансови активи								
Парични средства и в Централната банка	-	-	-	-	-	-	51,606	51,606
Вземания от банки	220,615	122,173	132,238	78,414	141,386	305,652	-	1,000,478
Предоставени кредити и аванси на клиенти	381,967	79,164	-	-	-	-	1,252	462,383
Вземания от Републиканския бюджет	-	12,666	-	-	-	-	-	12,666
Нетна инвестиция във финансов лизинг	2,240	-	-	-	-	-	-	2,240
Ценни книжа на разположение за продажба	60,048	24,925	124	30,537	7,760	-	2,007	125,401
Финансови активи държани за търгуване	-	2,771	-	-	-	-	420	3,191
Ценни книжа държани до падеж	5,035	-	-	-	-	-	-	5,035
Общо финансови активи	669,905	241,699	132,362	108,951	149,146	305,652	55,285	1,663,000
Финансови пасиви								
Депозити от кредитни институции	65,854	47,710	-	-	-	-	-	113,564
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	35,767	77,086	44	60,361	-	-	21	173,279
Привлечени средства от международни институции	45,682	219,002	72,485	3,930	-	-	-	341,099
Други привлечени средства	-	11,071	-	-	3,134	7,191	268,631	290,027
Облигационни заеми	-	-	-	-	78,489	-	-	78,489
Финансови пасиви държани за търгуване	-	2,618	-	-	-	-	464	3,082
Общо финансови пасиви	147,303	357,487	72,529	64,291	81,623	7,191	269,116	999,540
Общо експозиция на лихвена чувствителност	522,602	(115,788)	59,833	44,660	67,523	298,461	(213,831)	663,460

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от Групата променлива част, която се влияе от множество фактори.

<i>Валута</i>	2013		2012	
	<i>Увеличение в процентни пунктове</i>	<i>Чувствителност на финансовия резултат</i>	<i>Увеличение в процентни пунктове</i>	<i>Чувствителност на финансовия резултат</i>
BGN	0.50%	(2,052)	0.50%	(999)
EUR	0.50%	491	0.50%	25
BGN	-0.50%	2,052	-0.50%	999
EUR	-0.50%	(491)	-0.50%	(25)

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативното влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на групата в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск групата следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а в следствие на валутни операции, възникващи в хода на нормалната оперативна дейност. Политика на Банката (дружеството-майка) е основната част от активите и пасивите, и респ. банковите операции да са деноминирани в евро или лев. Групата не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Групата.

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на банката по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2013 г. В хиляди лева	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	7	10,957	-	223,089	234,053
Вземания от банки	15,954	351,834	42	543,376	911,206
Предоставени кредити и аванси на клиенти	21,408	361,293	8,214	67,454	458,369
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	-	-	2,304	2,304
Ценни книжа на разположение за продажба	26,842	83,676	-	46,011	156,529
Финансови активи държани за търгуване	-	2,617	-	5	2,622
Ценни книжа държани до падеж	-	1,980	-	4,154	6,134
Общо финансови активи	64,211	812,357	8,256	886,393	1,771,217
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	21,575	29,459	-	57,383	108,417
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	1,033	74,186	1	281,990	357,210
Привлечени средства от международни институции	-	267,444	8,417	-	275,861
Други привлечени средства	-	18,133	-	269,009	287,142
Облигационни заеми	-	78,499	-	-	78,499
Финансови пасиви държани за търгуване	-	1,530	-	-	1,530
Общо финансови пасиви	22,608	469,251	8,418	608,382	1,108,659
Нетна балансова валутна позиция	41,603	343,106	(162)	278,011	662,558
Условни задължения и ангажименти	355	49,551	-	92,961	142,867

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

<i>Към 31 декември 2012 г. В хиляди лева</i>	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	13	1,717	-	49,876	51,606
Вземания от банки	48,791	270,506	80	681,101	1,000,478
Предоставени кредити и аванси на клиенти	23,821	352,163	12,849	73,550	462,383
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	12,666	12,666
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	-	-	2,240	2,240
Ценни книжа на разположение за продажба	-	125,160	-	241	125,401
Финансови активи държани за търгуване	-	2,771	-	420	3,191
Ценни книжа държани до падеж	-	5,035	-	-	5,035
Общо финансови активи	72,625	757,352	12,929	820,094	1,663,000
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	17,689	58,867	-	37,008	113,564
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	76,350	75,074	-	21,855	173,279
Привлечени средства от международни институции	-	327,902	13,197	-	341,099
Други привлечени средства	-	18,262	-	271,765	290,027
Облигационни заеми	-	78,489	-	-	78,489
Финансови пасиви държани за търгуване	-	3,082	-	-	3,082
Общо финансови пасиви	94,039	561,676	13,197	330,628	999,540
Нетна балансова валутна позиция	(21,414)	195,676	(268)	489,466	663,460
Условни задължения и ангажименти	45	36,620	-	134,319	170,984

Ценови риск на акции котирувани на борсата

Групата е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба. За целта ръководството на дружеството-майка (банката) следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, ръководството на дружеството-майка (банката) е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риска от невъзможността на Групата да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на дружествата от Групата изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им (матуритета), както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността Групата взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част на отпуснатите кредити и нивото на всички видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, както и способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, са важни фактори при оценката на ликвидността на дружеството-майка (банката) и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху нея. За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високоликвидни активи в зависимост от валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност на Групата се извършват от АЛКО, въз основа на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, както и коефициенти, нормативно определени от БНБ. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Банката и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Групата;

	2013	2012
	%	%
Към 31 декември	40.67%	30.19%
Средна стойност за периода	22.75%	19.22%
Най-високо за периода	40.67%	35.67%
Най-ниско за периода	12.16%	10.98%

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата, групирани по остатъчен срок до падежа:

Към 31 декември 2013г. В хиляди лева	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	234,053	-	-	-	-	-	234,053
Вземания от банки	291,944	129,557	173,677	316,028	-	-	911,206
Предоставени кредити и аванси на клиенти	12,886	14,833	78,525	244,194	106,996	935	458,369
Нетна инвестиция във финансов лизинг	51	103	491	1,659	-	-	2,304
Ценни книжа на разположение за продажба	968	3,726	95,289	54,525	-	2,021	156,529
Финансови активи държани за търгуване	-	2,622	-	-	-	-	2,622
Ценни книжа държани до падеж	24	-	4,154	1,956	-	-	6,134
Общо финансови активи	<u>539,926</u>	<u>150,841</u>	<u>352,136</u>	<u>618,362</u>	<u>106,996</u>	<u>2,956</u>	<u>1,771,217</u>
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	78,981	-	9,878	19,558	-	-	108,417
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	316,991	350	217	39,652	-	-	357,210
Привлечени средства от международни институции	3,029	8,499	54,624	151,717	57,992	-	275,861
Други привлечени средства	-	-	-	280,139	7,003	-	287,142
Облигационни заеми	-	266	-	78,233	-	-	78,499
Финансови пасиви държани за търгуване	-	-	-	1,530	-	-	1,530
Общо финансови пасиви	<u>399,001</u>	<u>9,115</u>	<u>64,719</u>	<u>570,829</u>	<u>64,995</u>	<u>-</u>	<u>1,108,659</u>
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	<u>140,925</u>	<u>141,726</u>	<u>287,417</u>	<u>47,533</u>	<u>42,001</u>	<u>2,956</u>	<u>662,558</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

<i>Към 31 декември 2012г.</i> <i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	51,606	-	-	-	-	-	51,606
Вземания от банки	220,615	121,254	211,571	141,386	305,652	-	1,000,478
Предоставени кредити и аванси на клиенти	7,055	22,070	96,551	237,227	98,884	596	462,383
Вземания от Републиканския бюджет	-	12,666	-	-	-	-	12,666
Нетна инвестиция във финансов лизинг	32	69	466	1,673	-	-	2,240
Ценни книжа на разположение за продажба	60,048	25,033	30,553	7,760	-	2,007	125,401
Финансови активи държани за търгуване	-	2,771	420	-	-	-	3,191
Ценни книжа държани до падеж	5,035	-	-	-	-	-	5,035
Общо финансови активи	<u>344,391</u>	<u>183,863</u>	<u>339,561</u>	<u>388,046</u>	<u>404,536</u>	<u>2,603</u>	<u>1,663,000</u>
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	54,723	19,725	9,779	29,337	-	-	113,564
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	35,767	76,167	61,345	-	-	-	173,279
Привлечени средства от международни институции	3,057	6,686	56,948	193,087	81,321	-	341,099
Други привлечени средства	174	170	974	282,585	6,124	-	290,027
Облигационни заеми	-	256	-	78,233	-	-	78,489
Финансови пасиви държани за търгуване	-	3,082	-	-	-	-	3,082
Общо финансови пасиви	<u>93,721</u>	<u>106,086</u>	<u>129,046</u>	<u>583,242</u>	<u>87,445</u>	<u>-</u>	<u>999,540</u>
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	<u>250,670</u>	<u>77,777</u>	<u>210,515</u>	<u>(195,196)</u>	<u>317,091</u>	<u>2,603</u>	<u>663,460</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Изискванията към ликвидността за посрещане на плащания по гаранции и акредитиви са значително по-ниски от сумата на ангажимента, тъй като Групата обикновено не очаква трета страна да претендира изплащане на суми по споразумението.

В таблицата по-долу са представени brutните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Групата към 31 декември:

<i>Към 31 декември 2013 г. В хиляди лева</i>	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	108,417	109,402	78,982	-	9,944	20,476	-
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	357,210	359,125	316,993	352	224	41,556	-
Привлечени средства от международни институции	275,861	289,900	2,986	8,701	55,682	158,730	63,801
Други привлечени средства	287,142	289,562	-	35	317	281,731	7,479
Облигационни заеми	78,499	84,779	-	266	-	84,513	-
Финансови пасиви държани за търгуване	1,530	1,517	-	-	-	1,517	-
	<u>1,108,659</u>	<u>1,134,285</u>	<u>398,961</u>	<u>9,354</u>	<u>66,167</u>	<u>588,793</u>	<u>71,280</u>
 <i>Към 31 декември 2012 г. В хиляди лева</i>	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	113,564	117,430	54,948	21,429	10,070	30,983	-
Депозити от други клиенти различни от кредитни институции	173,279	175,118	35,768	76,336	957	62,057	-
Привлечени средства от международни институции	341,099	360,721	2,986	6,954	58,053	202,808	89,920
Други привлечени средства	290,027	292,684	174	206	1,090	283,438	7,776
Облигационни заеми	78,489	88,921	-	255	-	88,666	-
Финансови пасиви държани за търгуване	3,082	4,888	-	-	811	4,077	-
	<u>999,540</u>	<u>1,039,762</u>	<u>93,876</u>	<u>105,180</u>	<u>70,981</u>	<u>672,029</u>	<u>97,696</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.4 Управление на собствения капитал

Основните цели на Групата при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели заложи при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност (Бележка № 34, 35), както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Групата на консолидирано ниво (като банкова група) е постигнала:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Капитал от първи ред		
Обикновени акции	601,774	601,774
Общи резерви	54,609	50,030
Други резерви с общо предназначение	9,682	11,160
Общо капитал от първи ред	666,065	662,964
Капитал от втори ред	-	-
Общо капитал	666,065	662,964
Инвестиции	(522)	(415)
в т.ч. Нематериални активи	(522)	(415)
Други намаления		
Специфични провизии за кредитен риск при използване на стандартизиран подход	-	11,667
Оценъчни разлики, включени в капитала от Първи ред	53	526
Капиталова база 1 ред	665,490	650,356
Капиталова база 2 ред	665,490	650,356
Кредитен риск		
Рисково претеглени активи	1,125,478	1,104,835
в т.ч. Рисково претеглени активи за кредитен риск	1,028,716	1,021,633
в т.ч. Задбалансови еквиваленти на рисково претеглени активи за кредитен риск	93,944	79,602
в т.ч. Деривати	2,818	3,600
Рисков компонент	1,125,478	1,104,835

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.4 Управление на собствения капитал (продължение)

Общи капиталови изисквания за операционен риск	9,899	8,704
Приравняване на рисковия компонент за операционен риск (операционен риск * 12.5)	123,738	108,800
Общ рисков компонент	1,249,216	1,213,635
Адекватност на капитал от първи ред	53.27%	53.59%
Обща капиталова адекватност	53.27%	53.59%
Регулативно изисквани нива		
Адекватност на капитал от първи ред	10.00%	10.00%
Обща капиталова адекватност	12.00%	12.00%

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ

Приблизителни счетоводни оценки

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството на Групата да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени по-долу.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси

Към датата на всеки отчет Групата извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход, ръководството на Групата преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно - намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност, продължение

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси, продължение

При анализа на рисковете от загуби от обезценка и несъбираемост кредитите се групират в четири рискови класификационни групи: “редовни”, “под наблюдение”, “нередовни” и “загуба”. Основните показатели за определяне на рисковете групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужване, включително просрочие на лихви и падежирани главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от ЕИФ, се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от Фонда (Бележка № 4.1).

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци ръководството на Групата използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка на портфейла от неизкрystalизирала в конкретен негов компонент загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуални кредити, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и времето на получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележка № 12, 18).

През 2012 г. ръководството е направило ретроспективен анализ на реалните загуби по кредити за десет годишен период (2001 г. до 2011 г.вкл.) с цел да актуализира прилаганите проценти за обезценка на кредити на портфейлен принцип. В следствие на този анализ прилаганият процент за обезценка на портфейлна основа е увеличен от 1.83 % на 2.75%. Към 31.12.2013 г. ръководството запазва процента на обезценка на портфейла основа.

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба некотирувани на фондов пазар

Групата класифицира като финансови активи на разположение за продажба притежавани от нея инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка.

Към края на всеки отчетен период Групата прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на нейните инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малко на нивото на разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите в отчета за финансовото състояние на Групата издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата (Бележка № 9, 20).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

в) Обезценка на финансови инструменти на разположение за продажба котиран на фондов пазар

Към 31.12.2013 г. Групата е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от него акции на публични дружества.

За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса ръководството на Групата е извършило проучване и анализи и е на позиция, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на финансовия отчет. (Бележка № 9, 15, 20). Също така ръководството е използвало задължително и алтернативни оценъчни методи, за допълнително потвърждение на приложената оценка като справедлива стойност и за двете отчетни години.

За всички инвестиции в ценни книжа на разположение за продажба, държани от банката повече от една година спрямо датата на придобиване, е направен и специален анализ на наблюдаваната графика на поведение на борсовите им цени и на справедливите им стойности, определени по алтернативни оценъчни методи, за период до 18 месеца спрямо 31 декември, за да се определи дали са налице условия за трайна и съществена обезценка.

г) Провизии по издадени банкови гаранции

Към края на всеки отчетен период Групата извършва преглед на своите условни ангажменти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на банката за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Групата провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от стопански изгоди (плащания). Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица (Бележка № 12, 33, 36).

д) Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата (Бележка № 33).

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност се дефинира като стойността, срещу която един актив може да бъде разменен или пасив, уреден между информирани и желаещи страни в честна сделка. Групата оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна сегашна стойност. Изчисляването на нетната сегашна стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества и капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени, Групата приема, че справедливата стойност е цената на придобиване. Групата има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, продадени не на борсата), които са обект на сделка между страни са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на дружеството. Ако се наблюдава значимо увеличение на изискванията за справедлива стойност на наблюдавания инструмент, то той се включва в ниво 2.

Йерархия на справедлива стойност

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котирани цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котирани цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Следните таблици Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. За финансовите активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, не е включена информация за справедливите стойности, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност:

В хиляди лева		Балансова стойност				Справедлива стойност				
Бел.	Държани до падеж	Засеми и вземания	Държани за търгуване	На разположение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
20	ЦК на разположение за продажба	-	-	156,529	-	156,529	156,529	-	-	156,529
21	Финансови активи държани за търгуване	-	-	2,622	-	2,622	-	2,622	-	2,622
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
16	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Предоставени кредити на банки	234,053	-	-	-	234,053	-	-	-	-
17	Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	385,341	-	-	-	385,341	-	-	393,146	393,146
18	Предоставени кредити и аванси на клиенти	525,865	-	-	-	525,865	-	-	-	-
22	Ценни книжа държани до падеж	458,369	-	-	-	458,369	-	421,964	37,574	459,538
		6,134	-	-	-	6,134	-	6,012	-	6,012
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност										
32	Финансови пасиви държани за търгуване	6,134	1,603,628	-	-	1,609,762	-	427,976	430,720	858,696
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност										
27	Депозити от кредитни институции - дългосрочен заем	-	-	-	-	-	-	1,530	-	1,530
27	Депозити от кредитни институции - Разплащателни	-	-	-	-	-	-	1,530	-	1,530
28	Депозити от други клиенти, различни от кредитни	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Привлечени средства от международни институции	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Други привлечени средства	-	-	-	-	-	-	271,526	-	271,526
31	Облигационни заеми	-	-	-	-	-	-	282,066	-	282,066
		-	-	-	-	-	-	82,155	-	82,155
Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба с балансова стойност 5,630 хиляди лева към 31 декември 2013 (2012: 5,630 хиляди лева), държани по цена на придобиване, тъй като тя не може да бъде надеждно оценена.										
		-	-	-	-	-	-	665,753	-	665,753

В хиляди лева		Балансова стойност				Справедлива стойност		
		Бел.	Държани до падеж	Заеми и вземания	Държани за различна търгуване	На различна търгуване	Други	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
ЦК на разположение за продажба								
	20	-	-	-	156,529	-	-	156,529
Финансови активи държани за търгуване	21	-	-	2,622	-	-	2,622	2,622
		-	-	2,622	156,529	-	-	159,151
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност								
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка								
	16	-	234,053	-	-	-	-	234,053
Предоставени кредити на банки	17	-	385,341	-	-	-	-	385,341
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	525,865	-	-	-	-	525,865
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	458,369	-	-	-	-	458,369
Ценни книжа държани до падеж	22	6,134	-	-	-	-	-	6,134
		6,134	1,603,628	-	-	-	-	1,609,762
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност								
Финансови пасиви държани за търгуване								
	32	-	-	1,530	-	-	-	1,530
		-	-	1,530	-	-	-	1,530
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност								
Депозити от кредитни институции - дългосрочен заем								
	27	-	-	-	-	29,436	-	29,436
Депозити от кредитни институции - Разплащателни	27	-	-	-	-	78,981	-	78,981
Депозити от други клиенти, различни от кредитни	28	-	-	-	-	357,210	-	357,210
Привлечени средства от международни институции	29	-	-	-	-	275,861	-	275,861
Други привлечени средства	30	-	-	-	-	287,142	-	287,142
Облигационни заеми	31	-	-	-	-	78,499	-	78,499
		-	-	-	-	1,107,129	-	1,107,129
Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба с балансова стойност 5,630 хиляди лева към 31 декември 2013 (2012: 5,630 хиляди лева), държани по цена на придобиване, тъй като тя не може да бъде надеждно оценена.								
		-	-	-	-	665,753	-	665,753

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

КЪМ 31.12.2012 Г.

48

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между
					ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
31.12.2013 г.					
ДЦК на разположение за продажба	147,861	Ниво 1	Котирани цени на активен пазар	неприложимо	неприложимо
Корпоративни облигации на разположение за продажба	2,921	Ниво 1	Котирани цени на активен пазар	неприложимо	неприложимо
Акции на разположение за продажба	118	Ниво 1	Котирани цени на активен пазар	неприложимо	неприложимо
Лихвени суапове	Актив: 1,694 Пасив: 1,530	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Паричните потоци по всяка една сделка се дисконтират със скотови фактори определени въз основа на кривата на доходност за съответната валута, извлечена от паричен, фючърс и суап пазар за съответната валута.	неприложимо	неприложимо
			Нетна настояща стойност. Паричните потоци по всяка една сделка се дисконтират със скотови фактори определени въз основа на кривата на доходност за съответната валута. Получените нетни стойности се превалутират в левова равностойност по фиксинг на БНБ за съответния ден. Получената нетна стойност в лева е справедливата стойност към деня на нейното представяне.		
Валутни суапове	Актив: 928 Пасив: 0	Ниво 2		неприложимо	неприложимо

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към 31.12.2013 г.	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Предоставени кредити на банки	393,146	Ниво 3	Дисконтирани парични потоци	Бъдещите парични потоци са дисконтирани със Софибор за 12 месеца, коригиран за времеви интервал за падеж на вземанията, в интервал от 0.25% до 1.50%.	Определената справедлива стойност ще се намали (увеличи), ако: * корекцията за времеви интервал се увеличи (намали).
Предоставени кредити и аванси на клиенти	421,964	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2013 година от БНБ, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
	37,574	Ниво 3	Дисконтирани парични потоци Изчисляването на сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци на обезпечен финансов актив отразява паричните потоци, които могат да произтекат от придобиване на обезпечение минус разходите за получаване и продажба на обезпечението, независимо дали има вероятност за придобиване на обезпечението.	* Пазарна стойност на приетото обезпечение. * Разходи за получаване и продажба на обезпечението. * Финансово състояние на кредитополучателя.	Определената справедлива стойност ще се намали (увеличи), ако: * Пазарната стойност на приетото обезпечение намалее (се увеличи). * Разходите за получаване и продажба на обезпечението нараснат (намалее). * Финансовото състояние на кредитополучателя се влоши (се подобри).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност. (продължение)

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Ценни книжа държани до падеж	6,012	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2013 година от БНБ, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Депозити от кредитни институции - дългосрочен заем	30,006	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2013 г., публикувана от БНБ.	неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни институции	271,526	Ниво 2		неприложимо	неприложимо
Други привлечени средства	282,066	Ниво 2		неприложимо	неприложимо
Облигационни заеми	82,155	Ниво 2		неприложимо	неприложимо

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Приходи от лихви		
Кредити и аванси на клиенти	42,749	45,042
Кредити на банки	19,767	22,546
Депозити в други банки	7,348	8,117
Ценни книжа на разположение за продажба	1,485	2,164
Приходи от лихви и неустойки по финансов лизинг	358	451
Вземания от Републиканския бюджет	241	5,652
Ценни книжа държани до падеж	75	270
	<u>72,023</u>	<u>84,242</u>
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	5,947	8,921
Облигационни заеми	3,957	3,909
Депозити от клиенти	3,544	4,255
Депозити от други банки	854	1,555
Други привлечени средства	229	2,964
	<u>14,531</u>	<u>21,604</u>
Нетен доход от лихви	<u>57,492</u>	<u>62,638</u>

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Приходи от такси и комисионни		
Гаранции и акредитиви	1,406	1,871
Поддържане на сметки, преводи и касови операции на клиенти и други	1,052	562
Обслужване на облигационни емисии	268	269
Средства на доверително управление	72	73
	<u>2,798</u>	<u>2,775</u>
Разходи за такси и комисионни		
Агентски комисионни	116	65
Преводи и касови операции в други банки	7	26
Обслужване на сметки в други банки	19	20
	<u>142</u>	<u>111</u>
Нетен доход от такси и комисионни	<u>2,656</u>	<u>2,664</u>

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	262	256
Нетна печалба/(загуба) от преоценка на валутни суапи	502	(76)
Нетна печалба/(загуба) от преоценка на валутни активи и пасиви	(505)	538
	<u>259</u>	<u>718</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

9. НЕТЕН РАЗХОД ОТ ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Нетна загуба от сделки с ценни книжа на разположение за продажба, в т. ч. и реализиран преоценъчен резерв	(309)	(297)
Обезценка на финансови активи на разположение за продажба	(52)	(6)
	<u>(361)</u>	<u>(303)</u>

10. НЕТЕН РАЗХОД ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Нетен доход от лихва по финансови инструменти държани за търгуване	(6)	572
Нетна печалба/(загуба) от преоценка на финансови инструменти държани за търгуване	(43)	(578)
	<u>(49)</u>	<u>(6)</u>

11. ДРУГИ ДОХОДИ/(РАЗХОДИ) ОТ/ЗА ДЕЙНОСТТА

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Наеми, нетно	(60)	(37)
Съдебни такси и разноси, нетно	(427)	(542)
Получени дивиденди	29	15
Печалби/(загуби) от имоти за препродажба, нетно	(350)	(294)
Данък при източника	(58)	(56)
Приходи от дарение	-	1
Други печалби/(загуби), нетно	153	75
	<u>(713)</u>	<u>(838)</u>

12. РАЗХОДИ ЗА ОБЕЗЦЕНКИ И ПРОВИЗИИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Специфични разходи за обезценки на кредити и вземания, нетно	36,001	35,244
(Приходи)/разходи от/за (реинтегрирана)/обезценка на кредити и вземания, свързани с общ кредитен риск на портфейлна основа, нетно	(1,326)	3,935
(Приходи)/разходи от/за (реинтегрирани)/провизии по гаранции, нетно	(7,696)	3,844
Загуби от обезценка на активи държани за продажба и финансов лизинг	1,537	137
	<u>28,516</u>	<u>43,160</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

13. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	5,877	5,491
Възнаграждения на членове на Управителния и Надзорния съвет	2,804	1,762
Наеми	1,116	1,168
Реклама и представителни мероприятия	821	596
Комуникации и ИТ услуги	590	565
Поддръжка офис и офис – техника	514	549
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	492	1,017
Външни услуги	393	246
Правни и консултантски услуги	319	341
Данъци и държавни такси	153	174
Командировки	106	108
	<u>13,185</u>	<u>12,017</u>

Разходите за персонала включват:

Заплати	5,006	4,668
Социални осигуровки	690	642
Социални придобивки	169	146
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	12	35
	<u>5,877</u>	<u>5,491</u>

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

<i>В хиляди. лева</i>	2013	2012
Разход за текущ данък	739	1,025
Разход /(приход) от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	981	(164)
Общо разход за текущ данък	<u>1,720</u>	<u>861</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Счетоводна печалба	17,396	12,437
Данък според действаща данъчна ставка (10% за 2013, 10% за 2012)	1,739	1,244
Данъчен ефект от постоянни разлики	(19)	(383)
Общо разход за данък	1,720	861
Ефективна данъчна ставка	9.89%	6.92%

Салдата на отсрочените данъци върху дохода се отнасят към следните позиции от отчета за финансовото състояние:

<i>В хиляди лева</i>	Активи		Пасиви		Нетно (Активи)/Пасиви	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Имоти и оборудване	(4)	(4)	2	2	(2)	(2)
Активи държани за продажба	(339)	(196)	-	-	(339)	(196)
Гаранционен портфейл	(953)	(2,076)	-	-	(953)	(2,076)
Други задължения	(22)	(27)	-	-	(22)	(27)
Ценни книжа на разположение за продажба	-	-	13	62	13	62
Ефект от признат актив върху данъчна загуба	(30)	(75)	-	-	(30)	(75)
Данъчни (активи)/пасиви	(1,348)	(2,378)	15	64	(1,333)	(2,314)
Нетиране на данъците	15	64	(15)	(64)		
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(1,333)	(2,314)	-	-	(1,333)	(2,314)

Измененията във времените разлики през годината се признават в отчета за всеобхватния доход и в отчета за собствения капитал както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	Изменения в отчета за всеобхватния доход	2012
Имоти и оборудване	(2)	-	(2)
Активи държани за продажба	(339)	(143)	(196)
Гаранционен портфейл	(953)	1,123	(2,076)
Други задължения	(22)	5	(27)
Ценни книжа	13	(49)	62
Ефект от признат актив върху данъчна загуба	(30)	45	(75)
	(1,333)	981	(2,314)

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на банката да генерира достатъчна данъчна печалба.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

15. ДРУГИ КОМПОНЕНТИ НА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ

Другите компоненти на всеобхватния доход включват:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		
Печалби/(загуби) възникнали през годината	483	(123)
Намалени с: Корекция от прекласификация на печалби/(загуби), включени в печалбата и загубата за текущата година	(3)	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	480	(123)

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Касова наличност	139	119
<i>Предоставени средства при Централната банка:</i>		
Разплащателни сметки	233,844	51,417
Резервен обезпечителен фонд	70	70
	<u>233,914</u>	<u>51,487</u>
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	234,053	51,606

Предоставените депозити при Централната банка са безлихвени.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Разплащателни сметки местни банки	727	606
Разплащателни сметки чуждестранни банки	3,291	2,003
Срочни депозити местни банки	290,886	392,500
Срочни депозити чуждестранни банки	230,961	113,937
Предоставени кредити на местни банки	385,341	491,432
	<u>911,206</u>	<u>1,000,478</u>

Към 31.12.2013 г. са предоставени кредити на местни банки във валута с номинална стойност в размер на 14,750 хил. евро и легова равностойност 28,848 хил.лв. (31.12.2012 г.: 14,750 хил.евро и легова равностойност – 28,848 хил.лв.), с оригинален матуритет от девет години и еднократно погасяване на кредитите в края на заемния период. Кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия (МСП) съгласно заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW. Кредитите се олихвяват с лихва равна на ОЛП плюс 3.25%, като същата се плаща на 3 или 6 месеца. Кредитите са обезпечени до 50% от номиналната им стойност със залог на държавни ценни книжа. Балансовата стойност към 31.12.2013 г е 24,018 хил.лв (2012 г: 27,460 хил.лв.)

Към 31.12.2013 г. по две програми са предоставени общо кредити на банки в лева с номинална стойност в размер на 447,000 хил. лв. (31.12.2012 г.: 447,000 хил.лв.). По едната програма, кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на клиенти с цел развитие на МСП и са с оригинален матуритет 5 или 10 години и еднократно погасяване на кредитите в края на заемния период или с погасителен план с 5 годишен гратисен период. По втората програма кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на селскостопански производители и са с оригинален матуритет 5 години, еднократно погасяване на кредитите в края на заемния период или с погасителен план с 3 или 4 годишен гратисен период. Кредитите се олихвяват с фиксирана лихва равна на 5.00%, като същата се плаща на 6 месеца. Кредитите са обезпечени до 100% от номиналната им стойност със залог на държавни ценни книжа или със залог на вземания. Балансовата стойност на тези кредити към 31.12.2013 г. е 274,445 хил.лв.

В началото на 2012 година Българска банка за развитие (ББР) договори кредитни линии с търговски банки, по които ще предостави 100 млн. лева за кредитиране на българските малки и средни предприятия. Предвидено е средствата по кредитните линии да се усвоят от банките – партньори на два транша от по 50 млн.лева. Банките-партньори по програмата ще използват средствата за отпускане на заеми за малки и средни предприятия при преференциални условия - лихва до 7% годишно, размер до 2 млн.лева и срок за погасяване до 5 години. Към 31.12.2013 г. усвоените кредити по програмата са в размер на 83,500 хил.лв. (Към 31.12.2012 г – 53,500 хил.лв.) Кредитите се олихвяват с фиксирана лихва равна на 4.00%, като същата се плаща на 6 месеца. Балансовата стойност на тези кредити към 31.12.2013 г. е 79,819 хил.лв.

Към 31.12.2013 г. Дружеството-майка (ББР АД) има вземане в размер на 7,058 хил.лв. по договор за прехвърляне на вземания.

Към 31.12.2013 г. Групата има вземания по срочни депозити деноминирани в BGN, USD или EUR от тринадесет местни банки и четири чуждестранни банки, представляващи 57.27 % от балансовата стойност на вземанията от банки (в т.ч. и репо сделки) (31.12.2012 г.: шестнадесет местни банки и четири чуждестранни банки - 50.62%). Срочните депозити са с оригинален матуритет до 15 месеца (31.12.2012 г.: до една година).

Към 31.12.2013 г. Групата има вземане по две репо сделки, деноминирани в EUR с амортизируема стойност 15,944 хил.лв., с падежи до 02.05.2014 г. и договорена лихва между 0.32% и 0.68 % (31.12.2012 г.: 28,364 хил.лв.)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Кредити	582,422	558,669
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(124,053)	(96,286)
	<u>458,369</u>	<u>462,383</u>

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
А. Анализ по видове клиенти		
Частни предприятия и еднолични търговци	571,994	537,683
Общини	7,649	18,262
Частни физически лица	2,779	2,724
	<u>582,422</u>	<u>558,669</u>

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Б. Анализ по отрасли		
Промисленост	224,632	182,363
Транспорт	84,320	87,967
Търговия	72,752	70,003
Строителство	67,031	68,188
Събиране и обезвреждане на отпадъци	28,738	36,047
Туристически услуги	28,826	31,245
Операции с недвижими имоти	21,492	16,165
Селско стопанство	14,032	18,562
Финансови услуги	350	370
Други отрасли	40,249	47,759
	<u>582,422</u>	<u>558,669</u>

Групата в лицето на дружеството-майка (банката) предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост между 5 до 10 години.

Тук са включени и 935 хил.лв. присъдени вземания (2012 г – 526 хил.лв), възникнали в резултат от плащания по гаранции поради трайна финансова неплатежеспособност или обявяване в несъстоятелност на длъжника, за които банката-бенефициент е изпълнила изискванията за плащане по гаранция, представила е гаранцията и НГФ ЕАД (дъщерно дружество) е платил.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

<i>В хиляди лева</i>	2013			2012		
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо
На 1 януари	<u>84,969</u>	<u>11,317</u>	<u>96,286</u>	<u>59,622</u>	<u>7,382</u>	<u>67,004</u>
Нетно изменение за годината	36,001	(1,326)	34,675	35,244	3,935	39,179
Отписани за сметка на обезценки	(6,908)	-	(6,908)	(9,897)	-	(9,897)
Към 31 декември	<u>114,062</u>	<u>9,991</u>	<u>124,053</u>	<u>84,969</u>	<u>11,317</u>	<u>96,286</u>

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИЯ БЮДЖЕТ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Кредити	<u>-</u>	<u>12,666</u>
	<u>-</u>	<u>12,666</u>

Към 31.12.2012 година вземанията класифицирани като Вземания от Републикански бюджет представляват вземания възникнали по договори за цесия с длъжник Агенция Пътна Инфраструктура.

През месец март 2013 година, вземанията са напълно погасени.

20. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Държавни ценни книжа	147,861	60,048
Корпоративни облигации	6,647	63,346
Акции на непублични дружества	1,903	1,903
Акции на публични дружества	118	104
	<u>156,529</u>	<u>125,401</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

20. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на ценни книжа на разположение за продажба

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Към 1 януари	125,401	16,560
Увеличение (покупки)	251,222	134,820
Намаление (продажби и/или падежиране)	(220,577)	(25,856)
Нетно намаление от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	483	(123)
Към 31 декември	<u>156,529</u>	<u>125,401</u>

Притежаваните от Групата акции в непублични дружества са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ (Бележка № 36).

Останалата част от акциите в непублични дружества са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА -Банксервиз АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция се определя на база формула, установена в устава на дружеството. Те се представят по цена на придобиване, поради специфичния затворен начин за търгуване с тях (освен ако не се осигури достатъчно достоверна и публична информация за определяне на актуална справедлива оценка).

Акциите в български лева в публични дружества са придобити основно с инвестиционна цел в дружества, към които Групата има интерес. Те са представени по усреднени борсови цени към края на финансовата година.

Формираният резерв по финансови активи на разположение за продажба към 31.12.2013 г. е в размер на 46 хил.лв. – отрицателна величина (31.12.2012 г.: 526 хил. лв. отрицателна величина) (Бележка № 35).

През 2013 г. е прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за годината) в размер на 52 хил.лв. (Бележка № 9) (2012 г.: 6 хил.лв.)

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Лихвени суапове	1,694	2,771
Валутни суапове	928	420
	<u>2,622</u>	<u>3,191</u>

Към 31.12.2013 година, финансовите активи държани за търгуване включват деривативни финансови инструменти, които представляват лихвени и валутни суапове. Те представляват търгуеми инструменти с положителна пазарна стойност към 31.12.2013 г. Тези инструменти се търгуват за собствена сметка, включително за нетиране на сделки в чуждестранна валута, лихвен и кредитен риск, както и за покриване на сделки с клиенти на дружеството-майка (банката).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

22. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Корпоративни облигации на кредитни институции	4,154	-
Корпоративни облигации на финансови предприятия	1,980	-
Държавни ценни книжа на Р.България	-	5,035
	<u>6,134</u>	<u>5,035</u>

През месец юни 2009 г. Групата е закупила 24,000 бр. държавни ценни книжа - облигации с емитент Република България, деноминирани в евро. Облигациите са с номинална стойност 100 евро, падеж - 15.01.2013 г. и са с фиксиран купон - 7,5%.

Корпоративните облигации на кредитни институции представляват облигации, издадени от Ситигруп (Citigroup INC), деноминирани в BGN с номинал 4,000 хил.лв.

Корпоративните облигации на финансови предприятия представляват облигации, издадени от Б.Л. Лизинг, деноминирани в EUR с номинал 1,000 хил.евро.

Корпоративните облигации както на кредитните институции, така и на финансовите предприятия, са с фиксирани плащания, които Банката има намерение и възможност да задържи до падежа. Към 31.12.2013 година на всички ценни книжа държани до падеж е направен преглед за наличието на обезценка, като такава не е установена

Облигациите са представени по амортизируема стойност.

23. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Нетната инвестиция във финансов лизинг се получава като разлика между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка.

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Брутна инвестиция във финансов лизинг	3,275	3,220
Нереализиран финансов приход	(595)	(692)
Нетни минимални лизингови плащания	<u>2,680</u>	<u>2,528</u>
Обезценка	(376)	(288)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	<u>2,304</u>	<u>2,240</u>

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
С краен срок на издължаване до 1 година	64	30
С краен срок на издължаване от 1 година до 5 години	2,616	2,498
Нетни минимални лизингови плащания	<u>2,680</u>	<u>2,528</u>
Обезценка	(376)	(288)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	<u>2,304</u>	<u>2,240</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

23. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на коректива за обезценки:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Салдо към 01 януари	288	207
Начислена за годината	141	114
Реинтегрирана за годината	(35)	(30)
Отписана	(18)	(3)
Салдо към 31 декември	<u>376</u>	<u>288</u>

24. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

<i>В хиляди лева</i>	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 1 януари 2012 г.	14,174	947	313	437	489	16,360
Придобити	190	340	2	15	293	840
Излезли от употреба	-	(163)	(6)	(288)	(93)	(550)
На 31 декември 2012 г.	14,364	1,124	309	164	689	16,650
Придобити	1,931	129	47	-	255	2,362
Излезли от употреба	-	(105)	(3)	(100)	-	(208)
На 31 декември 2013 г.	<u>16,295</u>	<u>1,148</u>	<u>353</u>	<u>64</u>	<u>944</u>	<u>18,804</u>
Натрупана амортизация						
На 1 януари 2012 г.	399	476	184	382	274	1,715
Начислена за годината	38	153	33	25	91	340
Отписана	-	(157)	(5)	(265)	(93)	(520)
На 31 декември 2012 г.	437	472	212	142	272	1,535
Начислена за годината	38	194	36	10	148	426
Отписана	-	(104)	(3)	(100)	-	(207)
На 31 декември 2013 г.	<u>475</u>	<u>562</u>	<u>245</u>	<u>52</u>	<u>420</u>	<u>1,754</u>
Балансова стойност						
На 31 декември 2013 г.	<u>15,820</u>	<u>586</u>	<u>108</u>	<u>12</u>	<u>524</u>	<u>17,050</u>
На 31 декември 2012 г.	<u>13,927</u>	<u>652</u>	<u>97</u>	<u>22</u>	<u>417</u>	<u>15,115</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

25. АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Към 31.12.2013 година няма активи класифицирани като активи държани за продажба. Наличните към 31.12.2012 г. активи за препродажба с балансова стойност 4,810 хил.лв., включват имоти (земи и сгради) на стойност 4,802 хил.лв. и машини и съоръжения на стойност 8 хил.лв. са придобити от Групата през 2012 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели. От тях 8 хил.лв. са отписани от баланса към 31.12.2013 година, а 4,802 хил.лв. са рекласифицирани към други активи (Бележка 26)

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Групата. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и планове те да се продадат до края на 2014 г.

26. ДРУГИ АКТИВИ

Другите активи към 31 декември включват:

В хиляди лева	2013	2012
Предплатени разходи и аванси	131	105
Други вземания	23	159
ДДС за възстановяване	-	177
Други активи	9,793	6,421
	<u>9,947</u>	<u>6,862</u>

Други активи включват активи, които са били държани за продажба, но не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в други активи.

Движение на други активи през 2013 и 2012 година:

В хиляди лева	2013	2012
Балансова стойност в началото на периода	6,421	3,899
Рекласифицирани от държани за продажба	4,802	3,242
Продадени	-	(683)
Обезценка	(1,430)	(37)
	<u>9,793</u>	<u>6,421</u>

27. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

В хиляди лева	2013	2012
Депозити от местни банки	108,417	93,968
Депозити от чуждестранни банки	-	19,596
	<u>108,417</u>	<u>113,564</u>

Средните лихвени проценти по срочните депозити в лева са до 0.1% (за 2012 г. от 0.01% до 0.2%), а за срочните депозити в щатски долари са от 0.12% до 0.15% (за 2012 г. от 0.04% до 0.72%).

На 16.09.2011 Дружеството-майка (ББР АД) подписа договор за средносрочен заем със Ситибанк Н.А. – клон София (от 1.01.2014 - Ситибанк Европа АД, клон България) в размер на 20,000 хил. евро. Средствата от този заем са предназначени за директно и индиректно финансиране на нов и съществуващ портфейл от кредити на малки и средни предприятия. Към 31.12.2013 заемът е напълно усвоен.

Към 31.12.2013 дължимата главница по заема е в размер на 15,000 хил. евро с левова равностойност 29,337 хил. лева (31.12.2012 г.: 20,000 хил. евро с левова равностойност 39,117 хил. лв.). Лихвеният процент по заема е фиксиран посредством стандартен лихвен суап.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

28. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Частни физически лица	2,823	997
Фирми и еднолични търговци	354,387	172,282
	<u>357,210</u>	<u>173,279</u>

Сумите дължими на частни физически лица представляват депозити на служители от банката.

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	54,071	76,337
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	49,312	50,543
Дългосрочен заем от Черноморска банка за търговия и развитие	48,114	68,101
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	42,436	47,828
Дългосрочни заеми от Кредитанщалт фюр Видерауфбау	40,376	46,157
Дългосрочен заем от Дексия Кредит Локал	13,657	17,556
Дългосрочен заем от Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor	9,676	13,560
Дългосрочни заеми от JBIC Японската банка за международно сътрудничество	8,417	13,197
Дългосрочен заем от Европейски инвестиционен фонд	7,838	3,890
Дългосрочен заем от Китайска банка за развитие	1,964	3,930
	<u>275,861</u>	<u>341,099</u>

Лихвените проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2013 г. са в границите от 0.527 % до 3.839% (31.12.2012 г.: от 0.433 % до 3.925%).

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 02.01.2003 г. между Банката за развитие към Съвета на Европа, Република България, представлявана от Министъра на финансите и Насърчителна банка АД (съответно Българска банка за развитие АД) са подписани две рамкови кредитни споразумения за 10,000 хил. евро и 5,000 хил. евро за финансиране на микро-, малки и средни предприятия в България. Кредитното споразумение в размер на 10,000 хил. евро е обезпечено с държавна гаранция от Република България. Към 31.12.2013 г. заемите от 2003 г. са изцяло усвоени.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заемите е в размер на 6,500 хил. евро с легова равностойност 12,713 хил.лв (31.12.2012 г.: 15,000 хил. евро с легова равностойност 29,337 хил.лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 18.11.2009 г. е сключен трети договор за заем между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2013 г. заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 13,125 хил. евро с легова равностойност 25,670 хил.лв. (31.12.2011 г.: 15,000 хил. евро с легова равностойност 29,337 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банка за развитие към Съвета на Европа (продължение)

На 30.03.2011 г. е подписан четвърти договор между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2013 г. са усвоени 10,000 хил. евро от заема с левова равностойност 19,558 хиляди лева, а дължимата главница по заема е в размер на 8,000 хил. евро с левова равностойност 15,647 хиляди лева (2012 г.: 9,000 хил. евро с левова равностойност 17,602 хил. лева). Лихвеният процент по заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Европейската инвестиционна банка

На 4/6 октомври 2000 г. Банката е сключила финансов договор (Глобален заем на България - Насърчителна банка) с Европейската инвестиционна банка за сумата от 10,000 хил. евро за финансиране на малки и средни предприятия. Договорът се основава на подписано споразумение между Европейската инвестиционна банка и Република България от 14.07.1997 г. Той е обезпечен с държавна гаранция от Република България. Заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2012 г. дължимата главница по заема е в размер на 211 хил. евро с левова равностойност 412 хил. лв. (31.12.2012 г.: 842 хил. евро с левова равностойност 1,647 хил. лв.). Лихвеният процент се формира на база референтен лихвен процент на ЕИБ и се определя за тримесечен период.

На 30.12.2009 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие и Европейската инвестиционна банка в размер на 25,000 хил. евро, за финансиране на МСП и приоритетни проекти в областите на инфраструктура, енергетика, опазване на околната среда, индустрия, здравеопазване и образование. Заемът е необезпечен и изцяло усвоен.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 25,000 хил. евро с левова равностойност 48,896 хил. лв. (към 31.12.2012 г. 25,000 хил. евро с левова равностойност 48,896 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Кредитанцалт фюр Видерауфбау

На 27 юли 2010 г. Българска банка за развитие АД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с германската банка за развитие Кредитанцалт фюр Видерауфбау. Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2013 г. е изцяло усвоен.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 20,588 хил. евро с левова равностойност 40,267 хил. лв. (Към 31.12.2012 г. дължимата главница е в размер на 23,529 хил. евро с левова равностойност 46,020 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Скандинавска инвестиционна банка

На 16.11.2004 г. е подписан договор за заем със Скандинавската инвестиционна банка за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро за финансиране на български малки и средни предприятия по проекти от взаимен интерес за България и страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка. Заемът е обезпечен с Писмо за намеренията. Към 31.12.2013 г. заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 3,882 хил. евро с левова равностойност 7,593 хил. лв. (31.12.2012 г.: 5,059 хил. евро с левова равностойност 9,894 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Скандинавска инвестиционна банка (продължение)

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие АД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговските банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2013 г. заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 17,901 хил. евро с левова равностойност 35,011 хил. лв. (31.12.2012 г.: 19,484 хил. евро с левова равностойност 38,108 хил.лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Черноморска банка за търговия и развитие

На 09.10.2009 г. между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие е подписан договор за заем за 8,000 хил.евро. Ресурсът е предназначен за финансиране на български малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2013 г. заемът е усвоен изцяло.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 2,000 хил.евро с левова равностойност 3,912 хил. лв. (към 31.12.2012 г. дължимата главница по заема е в размер на 4,000 хил.евро с левова равностойност 7,823 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 09.09.2011 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие в размер на 31,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти, оборотен капитал и експортно и пред-експортно финансиране на МСП. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2013 г. заемът е усвоен изцяло.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 22,733 хил. евро с левова равностойност 44,463 хил. лв. (към 31.12.2011 г. дължимата главница по заема е в размер на 31,000 хил.евро с левова равностойност 60,631 хил.лв.) Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Дексия Кредит Локал

На 23.05.2007 г. банката е подписала договор с Дексия Комуналкредит банк (от 12.07.2013 г - Дексия Кредит Локал) за заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България. Към 31.12.2013 г. заемът е изцяло усвоен. Заемът е обезпечен с Писмо за намеренията, подписано от Министъра на финансите.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 7,000 хил. евро с левова равностойност 13,691 хил.лв. (31.12.2012 г.: 9,000 хил. евро с левова равностойност 17,602 хил.лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor

На 18 май 2007 г. е подписан договор с Депфа Инвестмънт Банк (от 23.09.2011 - Fms Wertmanagement Aor) за заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели. Кредитът е необезпечен. Към 31.12.2013 г. заемът е усвоен изцяло.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 5,000 хил. евро с левова равностойност 9,779 хил.лв. (31.12.2012 г.: 7,000 хил. евро с левова равностойност 13,691 хил.лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Японска банка за международно сътрудничество

На 17.12.2009 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Японската банка за международно сътрудничество в размер на 20,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на проекти с японско участие и може да се усвоява в евро или йени. За заем в евро приложимият лихвен процент се формира, за 60% от сумата като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия), а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент (шестмесечен EURIBOR + марж). За заем в йени приложимият лихвен процент при усвоен транс се формира като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия). Заемът е необезпечен. Усвоените средства по заема са в размер на 1,122,594 хил. йени с левова равностойност 19,812 хил.лв.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 631,453 хил. йени с левова равностойност 8,516 хил. лв. (Към 31.12.2012 г. - 771,779 хил. йени с левова равностойност 13,299 хил. лв.).

Китайска банка за развитие

На 15.10.2009 г. между Българска банка за развитие АД и Китайската банка за развитие е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 5,000 хил. евро. Средствата по заема се предоставят за директно кредитиране на малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2013 г. кредитната линия е изцяло усвоена.

Към 31.12.2013 г. дължимата главница по заема е в размер на 1,000 хил. евро с левова равностойност 1,956 хил. лв. (към 31.12.2012 г. дължимата главница по заема е в размер на 2,000 хил. евро с левова равностойност 3,912 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Международна инвестиционна банка

На 25.04.2013 г. между Българска банка за развитие и Международната инвестиционна банка е подписано споразумение за междубанков кредит в размер на 20,000 хил. евро за срок от 7 години. Средствата са предназначени за кредитиране на МСП, като могат да бъдат използвани както за директно кредитиране на бенефициенти или чрез търговски банки - посредници, така и за финансиране на експортни сделки между бенефициенти и дружества от страните – членки на Международната инвестиционна банка. Към 31.12.2013 г. заемът не е усвоен.

Унгарска Ексимбанк

На 29.05.2013 г. между Българска банка за развитие и Унгарската Ексимбанк е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро. Всяка търговска сделка осъществена по нея ще е със срок от 2 до 5 години. Средствата са предназначени за финансиране на внос на унгарски инвестиционни стоки в България. Лихвеният процент е фиксиран (CIRR + надбавка).

Към 31.12.2013 г. няма усвояване по кредита

Европейски инвестиционен фонд

На 30 септември 2011 г. МФИ ЕАД подписа договор за дългосрочен заем с Европейски инвестиционен фонд в размер 11,735 хил. евро.

Към 31.12.2013 г. усвоената и дължимата главница по заема е в размер на 4,000 хил. евро. с левова равностойност 7,823 хил.лв. (към 31.12.2012 г. 3,912 хил. евро). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

30. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,130	11,071
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	7,003	7,191
Дългосрочни договори за рефинансиране със средства на Държавен фонд "Земеделие"	-	3,134
Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните	238,500	238,164
Привлечен депозит от Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури със специално предназначение	30,509	30,467
	<u>287,142</u>	<u>290,027</u>

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г. Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитаншалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода. Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Към 31.12.2013 г. главницата по заема заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,689 хил. евро с левова равностойност 11,127 хил. лв. (към 31.12.2012 г.: 5,659 хил. евро с левова равностойност 11,069 хил.лв.).

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

Банката е сключила споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитаншалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки - посредници се носи изцяло от Министерство на финансите.

Банката осъществява подбор на банки – посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите.

Към 31.12.2013 г. салдото при банката на средствата е в размер на 3,581 хил. евро с левова равностойност 7,003 хил.лв. (31.12.2012 г.: 3,676 хил. евро с левова равностойност 7,190 хил.лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства в размер на 1% годишно. Специалната сметка се олихвява тримесечно с 2% годишна лихва.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

30 ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочни договори за рефинансиране със средства на Държавен фонд "Земеделие"

Съгласно „Договор за рефинансиране със средства на Държавен Фонд "Земеделие" за предоставяне на целеви кредити за земеделски производители“ от 2002 г. Държавен Фонд "Земеделие" (Фонда) рефинансира Банката със свои средства за отпускане на целеви кредити на земеделски производители за реализация на инвестиционни проекти по оповестени инвестиционни програми. Лихвата, дължима от Банката, по привлечените средства от Фонда е 2% годишно. От 18.05.2011 г. Банката отпуска кредити на земеделски производители с не повече от 7 % годишна лихва, съгласно Анекс 1 от 21.07.2011 г. (преди 18.05.2011 г. годишната лихва е била до 9%).

Към 31.12.2013 г. са погасени изцяло средствата, получени от Фонда за рефинансиране на целеви кредити на земеделски производители. (31.12.2012 г. : 3,129 хил.лв.).

Привлечен депозит от Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури със специално предназначение

На 07.12.2010 г. между Национален гаранционен фонд ЕАД и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА) към Министерството на земеделието и храните на Република България се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007-2013. Целта на програмата е да се осигури по-лесен достъп до кредитиране на предприятията от сектора, с по-ниски лихвени проценти и по-ниски изисквания за обезпечението и самоучастие.

Гаранционната програма се реализира в рамките на Мярка 2.7 от ОПРСР. След проведени консултации, Изпълнителната агенция за рибарство и аквакултури (ИАРА) и НГФ ЕАД избраха инструмента за финансов инженеринг, предвиден съгласно Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (ОВ, 10.05.2007, L 120) за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета, да бъде реализиран чрез фонд (средства) по сметка и под управлението на НГФ ЕАД.

Съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (член 35), инструментът за финансов инженеринг е установен под формата на отделен финансов блок в рамките на НГФ ЕАД.

Съгласно член 1 от Финансовото споразумение между НГФ ЕАД и ИАРА през 2010 г. на Фонда са предоставени средства в размер на 6 000 хил.лв. По силата на Анекс № 2 от 28.12.2011 г. е извършена допълнителна вноска в размер на 9 168 хил.лв. На 19.12.2012 г. между НГФ ЕАД и ИАРА е сключен Анекс № 4 към Финансовото споразумение за предоставяне на средства за осъществяване на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 - 2013 г., съгласно който Агенцията се задължава да преведе на Фонда допълнителна вноска в размер на 15 050 хил.лв за реализацията на гаранционната схема. Съгласно Анекс № 5 от 16.01.2014 г. между НГФ ЕАД и ИАРА, агенцията оттегли последната вноска от 15 050 хил.лв.

Гаранционната програма е безплатна за предприятията, които се ползват от нея, като разходите на НГФ ЕАД за реализирането се определят и изплащат съгласно чл. 35 от Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

30. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Привлечен депозит от Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури със специално предназначение (продължение)

Към 31.12.2012 г., в рамките на гаранционната схема по ОПРСР, НГФ ЕАД има сключени споразумения със 10 местни банки.

Срокът за включването на нови кредити и банкови гаранции (каквито се предвиждат в рамките на Програмата) е до 31.12.2015 г.

Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните

На 20.12.2011 г. между Национален гаранционен фонд ЕАД и Министерство на земеделието и храните (МЗХ) се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по гаранционна схема по Програма за развитие на селските райони за периода 2007-2013г. Гаранционната схема е създадена на основание чл. 50 - 52 от Регламент (ЕО) № 1974/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от ЕЗФРСР, с цел улесняване достъпа до финансиране на бенефициенти и реализирането на проектите по ПРСР.

МЗХ предоставя на Фонда средства в размер на левовата равностойност на 121 100 хил.евро с цел подобряване достъпа до финансиране, подпомагане на конкурентоспособността, ускоряване реализирането на инвестиции, които ще бъдат съфинансирани със средства по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) и които ще се използват от Фонда за издаване на гаранции и контрагаранции.

Към 31.12.2013 г., в рамките на гаранционната схема по ПРСР, НГФ ЕАД има сключени споразумения с 11 местни банките.

31. ОБЛИГАЦИОННИ ЗАЕМИ

През месец май 2010 година дружеството майка (банката) емитира втора емисия обикновени, корпоративни, лихвоносни, безналични, поименни, свободно прехвърляеми, неконвертируеми, необезпечени облигации с ISIN код BG 2100005201, с обща номинална стойност 20,000 хил. евро и номинал на една облигация 1,000 евро. Облигационният заем е със срок от 60 месеца до 15 май 2015 година. Договорената лихва е в размер на 5% на годишна база и се заплаща на всеки три месеца. Главницата се изплаща еднократно на падеж по номинал.

През месец декември 2010 година дружеството майка (банката) емитира трета емисия поименни, безналични, свободно прехвърляеми, непревигирани, неконвертируеми, необезпечени лихвоносни облигации с обща номинална стойност 20,000 хил. евро и номинал на една облигация 1,000 евро. Облигационният заем е със срок от 60 месеца до 30 декември 2015 година. Договорената лихва е в размер на 4.8% на годишна база и се заплаща на всеки три месеца. Главницата се изплаща еднократно на падеж по номинал.

Задълженията по облигационните заеми са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизирана стойност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

32. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Лихвени суапове	1,530	2,618
Валутни суапове	-	464
	<u>1,530</u>	<u>3,082</u>

33. ДРУГИ ПАСИВИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Провизии по банкови и портфейлни гаранции	9,535	20,760
Такси по облигационни заеми и портфейлни гаранции	841	1,588
Начисления за разходи	306	491
Задължения към персонал и за социално осигуряване	241	269
Задължения за данъци	21	9
Други пасиви в т.ч.предплатени комисиони	213	-
	<u>11,157</u>	<u>23,117</u>

Провизиите по банкови и портфейлни гаранции представляват сумата, която Групата очаква със значителна вероятност реално да плати на трети лица по издадени от нея банкови гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП и други.

Задълженията към персонала включват: начисления по компенсируеми отпуски, социалните осигуровки по тях и сумата на обезщетения на наетия персонал към 31 декември 2013 г., които се дължат от банката при настъпване на пенсионна възраст по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в банката, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения банката е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в отчета за финансовото състояние към 31.12.2013 г. в размер на 144 хил. лв. (31.12. 2012 г.: 167 хил. лв.).

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Настояща стойност на задължението на 1 януари	167	149
Разходи за настоящи услуги	3	21
Разходи за лихви	8	8
Изплатени суми през периода	(37)	(9)
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски и финансови предположения	3	(2)
Настояща стойност на задължението на 31 декември	<u>144</u>	<u>167</u>

През 2013 г. 2 хил.лв. актюерски загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по болест са признати през периода в отчета за печалби и загуби и 1 хил.лв. актюерски загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в отчета за всеобхватния доход.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

33. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

<i>В хиляди лева</i>	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Непризната актюерска печалба (загуба) към 1 януари	-	-	-	-	-	-
Актюерска печалба (загуба) върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	(1)	-	-	-	(1)	-
Непризната актюерска печалба (загуба) към 31 декември	<u>(1)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(1)</u>	<u>-</u>

При определяне на сегашната стойност към 31.12.2013 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2010 – 2012 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 4.0% (2012 г. – 4.5%);
- Предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Банката са в съответствие с плана за развитието на Банката и са потвърдени от Банката в потвърдителното писмо: за 2014 г. – 5 % спрямо нивото през 2013 г. и за 2015 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

34. ОСНОВЕН КАПИТАЛ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Акционерен капитал		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	587,964	587,964
Издадени обикновени акции - апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции - апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	<u>601,774</u>	<u>601,774</u>

Капиталът на дружеството-майка (банката) се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на банката трябва да е държавна собственост, като акциите на държавата в размер не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз.

Акциите на дружеството-майка (банката) не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

35. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон и Закона за Българската банка за развитие от 2008 г., Дружеството-майка трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав.

Банката (дружеството майка) може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ. Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2013 г. Фонд Резервен на Групата е в размер на 54,609 хил.лв. (31.12.2012 г.: 53,851 хил. лв.).

Към 31.12.2013 г. допълнителните резерви на Групата са в размер на 9,442 хил.лв. (31.12.2012 г.: 8,079 хил.лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Групата от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2013 г. след проведено редовно общо събрание на акционерите през месец юли 2013 г. и съгласно разпоредбата на чл.23 от ПМС 1 от 09.01.2013 г. за изпълнението на държавния бюджет на Р. България, е взето решение за изплащане на дивидент в размер на 80% от печалбата на ББР АД след приспадане на отчисленията за фонд „Резервен“, равняващ се на 5,394 хил.лв. (2012 г. изплатените дивиденди са в размер на 4,476 хил.лв.).

Съгласно Закона за Българската банка за развитие всеки акционер на банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Групата е формирала специален компонент “Резерв по финансови активи на разположение за продажба” на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност на държаните финансови активи на разположение за продажба, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи на разположение за продажба е представен нетно от отсрочени данъци. Към 31.12.2013 г. той е отрицателна величина в размер 46 хил.лв. (31.12.2012 г.: 526 хил.лв. – отрицателна величина).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви	115,470	166,980
в т.ч. с парично покритие	(753)	(5,214)
акредитиви, открити със заемни средства, отчетени като кредитен ангажимент	(3,344)	(13,403)
Провизии по гаранции	(9,535)	(20,760)
	<u>101,838</u>	<u>127,603</u>
Издадени безрискови контрагаранции	53,299	2,576

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Салдо към 1 януари	20,760	19,619
Начислени за годината	3,022	8,913
Използвани	(3,530)	(2,703)
Реинтегрирани за годината	(10,717)	(5,069)
Салдо към 31 декември	<u>9,535</u>	<u>20,760</u>
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити	41,029	43,381
в т.ч. акредитиви, открити със заемни средства	3,344	13,403
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
	<u>45,723</u>	<u>48,075</u>
	<u>147,561</u>	<u>175,678</u>

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие е започнало преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освободените държавни средства по проекта е увеличен капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД.

Към 31.12.2013 г. са сключени споразумения с осем банки-партньори и са издадени гаранции от дружеството-майка (банката) общо за 9,424 хил.лв. (31.12.2012 г.: осем банки-партньори и са издадени гаранции от банката общо за 16,697 хил.лв.).

През 2013 г. са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 11 банки, по които страна е Фондът. Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 146,500 хил.лв. Към 31.12.2013 г. одобрения размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 77,792 хил.лв. (за 2012 г.: 112,674 хил.лв.), а размерът на гарантирания дълг е 58,729 хил.лв. (за 2012 г.: 87,995 хил.лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2013 г., при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80 %, НГФ ЕАД е издал безрискови за дружеството гаранции / контрагаранции по кредити издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г., в размер на 10,918 хил. лв с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 16,264 хил. лв.(2012 г.: гаранции 4,180 хил.лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 8,361 хил. лв.) Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2013 г. е – 6,243 хил.лв. (2012 г.:– 2,576 хил. лв.)

Към 31.12.2013 г., при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80 %, НГФ ЕАД е издал безрискови за дружеството гаранции / контрагаранции по кредити издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2007-2013 г. в размер на 73,962 хил. лв с обща стойност на кредитите – 92,097 хил. лв. Общият гаранционен лимит по програмата е 1 132 500 хил. лева. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2013 г. е – 47,056 хил.лв.

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажменти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представлява основно блокирани депозити в банката, ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на банката. При възникване условия за активиране на издадена гаранция банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Издадените от банката гаранции по Проект “Гаранционен фонд за микрокредитиране” на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от банката, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на ББР.

Невнесената част от номинала на притежаваните от банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е вземано такова решение.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

37. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и еквиваленти към 31 декември включват:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Парични средства в каса (<i>Бележка 16</i>)	139	119
Разплащателна сметка при Централната банка (<i>Бележка 16</i>)	233,844	51,417
Вземания от банки с оригинален падеж до 3 месеца	212,636	130,380
	<u>446,619</u>	<u>181,916</u>

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

Свързани лица:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид свързаност</i>
Министерство на финансите	Основен собственик на дружеството-майка (банката) от името на държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Национална електрическа компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български институт за стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Съобщително строителство и възстановяване ДП	Дружество под общ контрол от държавата
Южен Поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Транспортно строителство и възстановяване ДП	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
Агенция Пътна Инфраструктура	Дружество под общ контрол от държавата
Министерство на земеделието и храните	Дружество под общ контрол от държавата
ДФ Земеделие	Дружество под общ контрол от държавата
Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Българска независима енергийна борса ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български държавни железници ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

**38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ
ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са (в хиляди лева):

Активи

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид разчет</i>	2013	2012
Министерство на финансите	Ценни книжа на разположение за продажба	72,596	60,048
Агенция Пътна Инфраструктура	Вземания от Републикански бюджет	-	12,666
Министерство на финансите	Ценни книжа държани до падеж	-	5,035

Пасиви

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид разчет</i>	2013	2012
Министерство на финансите	Други привлечени средства	18,133	18,262
Министерство на земеделието и храните	Други привлечени средства	238,500	238,164
Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури	Други привлечени средства	30,509	30,467
Южен Поток България АД	Задължения към клиенти по депозити	230,389	5,852
Български енергиен холдинг ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	51,093	-
ДФ Земеделие	Други привлечени средства	-	3,134
Ай Си Джи Би АД	Задължения към клиенти по депозити	2,153	1,445
Български институт за стандартизация	Задължения към клиенти по депозити	44	27
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	604	7
Българска независима енергийна борса ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	50	-
Национална електрическа компания ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	1	1
Транспортно строителство и възстановяване ДП	Задължения към клиенти по депозити	-	1

Сделките със свързани лица са (в хиляди лева):

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид взаимоотношение</i>	2013	2012
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисионни	72	73
	Приходи от лихви	371	2,459
	Разходи за лихви	(201)	(2,834)
Холдинг БДЖ ЕАД	Приходи от такси и комисионни	70	70
Агенция Пътна Инфраструктура	Приходи от лихви	462	156
Министерство на земеделието и храните	Приходи от лихви	-	5,497
ДФ Земеделие	Разходи за лихви	(28)	(94)
Южен Поток България АД	Разходи за лихви	(6)	(5)
Ай Си Джи Би АД	Приходи от такси и комисионни	6	4
	Разходи за лихви	(2)	(1)
Български енергиен холдинг ЕАД	Приходи от такси и комисионни	4	1
	Разходи за лихви	(26)	-
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Приходи от такси и комисионни	2	-
Национална електрическа компания ЕАД	Приходи от такси и комисионни	1	1
	Приходи от такси и комисионни	1	-

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отношения с ключов управленски персонал (в хиляди лева):

Разчети с ключов управленски персонал	2013	2012
Задължения към клиенти по привлечени депозити	107	166
Задължения за възнаграждения	19	42
Предоставени кредити и аванси на клиенти	315	185
Сделки с ключов управленски персонал	2013	2012
Възнаграждения и социално осигуряване	2,804	1,762
Разходи за лихви	(2)	(2)
Приходи от лихви	5	6

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Не са налице събития след датата на отчета, които изискват корекции или допълнителни оповестявания в консолидирания финансов отчет.

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
2013
КОНСОЛИДИРАН**

Информация за банковата група

Българска банка за развитие АД (ББР АД) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието "Насърчителна банка" АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ЗББР). С него е уреден обхвата на дейността на банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Мисията на ББР е да бъде съвременна банкова институция, стремяща се да използва в максимална степен уникалната си позиция на местния банков пазар за прилагане на държавната политика в българската икономика, като основен фокус на банката са местните малки и средни предприятия, проектното финансиране на експортно ориентирани компании, както и инвестиционното банкиране за публични проекти с национално значение.

Към 31.12.2013 г. внесенят основен акционерен капитал е 601 774 хил. лв. (31.12.2012 г.: 601 774 хил. лв.), като се състои от 6 017 735 обикновени поименни акции с право на глас с номинал 100 лева. Банката е изпълнила изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. Собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на финансите, 0,0001% се притежава от Банка ДСК.

На 16.09.2013 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията са вписани допълнения и изменения в Устава на ББР, като бе актуализиран и предмета на дейност на банката. Съгласно Устава, Банката извършва дейности, предвидени в чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Закона за кредитните институции, съгласно издаден от БНБ лиценз. Банката може да извършва следните дейности:

1. публично привличане на влогове или други възстановими средства и предоставяне на кредити или друго финансиране за своя сметка и за собствен риск;
2. извършване на платежни услуги по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, без издаване на банкови платежни карти и електронни пари, както и изпълнение на платежни операции чрез банкови платежни карти и инструменти за електронни пари;
3. издаване и администриране на други средства за плащане като пътнически чекове и кредитни писма, доколкото тази дейност не е обхваната от т.2;
4. дейност като депозитарна или попечителска институция;
5. финансов лизинг;
6. гаранционни сделки;
7. търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с:
  - инструменти на паричния пазар - чекове, менителници, депозитни сертификати и други, извън случаите по т. 8;
  - чуждестранна валута и благородни метали;
  - финансови фючъри, опции, инструменти, свързани с валутни курсове и лихвени проценти, както и други деривативни инструменти, извън случаите по т. 8;
8. търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с прехвърляеми ценни книжа, участие в емисии на ценни книжа, както и други услуги и дейности по чл. 5, ал. 2 и 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти;
9. парично брокерство;
10. консултации на дружества относно тяхната капиталова структура, отраслова стратегия и свързани с това въпроси, както и консултации и услуги относно преобразуване на дружества и сделки по придобиване на предприятия;
11. придобиване на вземания по кредити и друга форма на финансиране (факторинг, форфетинг и други);
12. придобиване и управление на дялови участия;
13. събиране, предоставяне на информация и референции относно кредитоспособността на клиенти;

14. други подобни дейности, определени с наредба на Българска народна банка.

Банката не може да извършва по занятие други дейности, освен горепосочените и предвидените в ЗББР, освен ако това е необходимо във връзка с осъществяване на нейната основна дейност или в процеса на събиране на вземания и по предоставени кредити. Банката може да създава или да придобива дружества за извършване на спомагателни услуги. Банката може да участва в дружества, консорциуми и други форми на сдружаване при спазване изискванията на действащото законодателство.

За изпълнение на своите цели ББР, формира финансова група (Групата) заедно с две свои еднолично притежавани дъщерни дружества – Национален гаранционен фонд ЕАД и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД.

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа за Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ) „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл.3, ал.2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ). В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

1. издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
2. предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
3. издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
4. други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД е вписана в Търговския регистър на 14.01.2011 г. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число, но не само – отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи/финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Седалището на Българска банка за развитие АД и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД е гр. София 1000, район "Средец", ул. "Стефан Караджа" №10. Седалището на Национален гаранционен фонд ЕАД към края на 2013 г. е гр. София 1000, район "Средец", ул. "Ангел Кънчев" №1. Към 31.12.2013 г. за компаниите от Групата на ББР са работили 157 служители.

Характеристика на външната среда - Макроикономическа среда и банкова система

През 2013 г. динамиката на българската икономика бе повлияна от политическите процеси в страната и все още неотшумелите последствия от икономическата криза, водещи до несигурност относно бъдещото развитие и повишена предпазливост при вземането на решения за потребление и инвестиции от страна на икономическите агенти.

Физическият обем на БВП през 2013 г. се повиши с 0.9%. Реалният растеж на показателя постепенно се ускорява и се наблюдават индикации, че процесът на възстановяване, макар и бавно, продължава. За разлика от 2012 г., когато растежът на БВП бе изцяло резултат от положителния принос на вътрешното търсене, то през 2013 г. основен двигател на растежа е нетният износ, докато вътрешното търсене е с негативен принос. Износът на стоки и услуги регистрира висок ръст от 8,9%, при спад от -0,4% през 2012 г. Вносът също ускорява растежа си (5,7% за 2013 г. при 3,3% за 2012 г.), най-вече поради увеличеното търсене на експортно ориентирани предприятия. Външното търсене е благоприятствано от признаците за съживяване на икономиките на основни външноикономически партньори-вносители на стоки и услуги на български производители.

Икономическите агенти продължиха да отлагат потреблението си и да ограничават инвестиционните си планове. Крайното потребление намаля с 1,4% в реално изражение, главно поради динамиката на индивидуалното потребление и потреблението на домакинствата. Физическият обем на бруто капиталообразуването отбеляза спад от 0,1%.

Несигурността в очакванията допринесе също и за регистрираната дефлация през 2013 г., за реализирания излишък по текущата сметка на платежния баланс и ниския обем на преките чуждестранни инвестиции, за динамиката на основните показатели на пазара на труда в страната, както и за ниското търсене на заеман ресурс както от страна на фирмите, така и от страна на домакинствата.

През 2013 г. индексът на потребителските цени (национален индекс) е отрицателен в размер на 1,6% (дек-дек). Основни фактори за това бяха динамиката на международните цени, ниското потребление, особено в сферата на услугите, както и мерки на правителството в областта на администрираните цени и най-вече тези на електро и топлоенергията.

Текущата сметка на платежния баланс завърши с излишък, който по предварителни данни на БНБ за 2013 г. е в размер на 831,3 млн. евро (2,1% от БВП). Според предварителните данни на платежния баланс преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 1 229,4 млн. евро.

Въпреки отбелязаният ръст на икономиката през 2013 заетостта продължи да намалява, макар и незначително, а нивото на безработица се увеличи до 13,0% през четвъртото тримесечие на 2013 г.

През 2013 г. активите на банковата система нараснаха с 4,0% и към 31.12.2013 г. достигнаха 85,7 млрд. лева. Привлечените средства показаха сходна динамика и достигнаха 74,4 млрд. лева. Обемът на брутните кредити (без тези за финансови институции) се увеличи само с 1,1% и към 31.12.2013 г. са в размер на 58,5 млрд. лева. Кредитите за предприятия и за домакинства се запазиха почти на нивото си от края на 2012 г. (регистрираха годишни ръстове съответно от 0,4 и 0,5%), като обемът на жилищните кредити за домакинства дори намаля с 0,6% в края на 2013 г. спрямо края на предходната година.

Банковата система запази капацитета си да устоява на неблагоприятни изменения в средата. Делът на необслужваните над 90 дни кредити претърпя минимални изменения в течение на годината и към 31.12.2013 г. достига стойност от 16,9% от общия кредитен портфейл (2012г. - 16,6%). Търговските банки продължават да намаляват разходите си за обезценка, които за 2013 г. са със 141 млн.лв. (11,7%) по-малко спрямо 2012 г. Размерът и качеството на капиталовата позиция на банковата система се запази на нива, осигуряващи стабилност в банковия бизнес. Общата капиталова адекватност на банковия сектор в края на 2013 г. е 16,85% (2012г. - 16,66%). За първи път от 2009 г. насам търговските банки увеличиха, макар и минимално, печалбата си спрямо предходната година и за 2013 г. тя е в размер на 584,9 млн.лв. (след данъци).

Преглед на дейността

През 2013 г. продължи процеса на модернизация и осъвременяване на дейността на дружествата от Групата на ББР, като същевременно се разви и бизнеса на дружествата.

След осъществената структурна реорганизация, през 2013 г. в ББР бе финализиран процеса на осъвременяване на вътрешно нормативната база и последователно се прилагат въведените процедури по организацията на ключовия бизнес на банката – кредитната дейност. Поставено бе началото на програма за микрофинансиране с цел подкрепа на проекти на стартиращи и съществуващи микро и малки компании. В процес на разработване е и програма за експортно финансиране съвместно с БАЕЗ, с цел да увеличи конкурентоспособността на българските износители.

Първата гаранционна схема на НГФ стартира през 2009 г., като по нея 11 търговски банки имаха възможност да включват кредити до февруари 2013 г. През 2013 г. стартира процедурата по избор на банки-партньори на НГФ по нова гаранционна схема. За разлика от предходната схема, по новата програма банките ще имат възможност сами да включват кредити в гарантирания от НГФ портфейл, при условие на спазване на заложените изисквания.

НГФ осъществи процедура по ЗОП за избор на банки-партньори за гаранционна дейност в рамките на инициатива по Програмата за Развитие на Селските Райони и по гаранционна програма за бенефициенти по Оперативна Програма за Развитие на Сектор Рибарство. Доизградена бе системата за задълбочен анализ на поеманите гаранционни рискове и се постигна адекватно покритие на рисковете, свързани с гаранции поети на началния етап от функциониране на дружеството. Внедрена бе и нова информационна система.

През 2013 г. Микрофинансираща институция ДЖОБС е предоставила финансиране на целевите си групи под формата на кредити за инвестиции, кредити за оборотни средства и финансов лизинг. През IV-тото тримесечие Управителният съвет на Българска банка за развитие АД взе решение да стартира процедура по преобразуване на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД чрез вливане в дружеството-майка - ББР.

Ръководството на Групата се придържа към последователна консервативна политика при оценката на риска, съответстваща на икономическата среда и специфичните характеристики на кредитния ѝ портфейл. През 2013 г. степента на покритие с обезценки на експозициите към нефинансови институции бе повишена от 17.2% на 21.3%.

Към 31.12.2013 г. консолидираният финансов резултат на Групата на Българска банка за развитие след данъци е печалба в размер на 15 437 хил. лв. (2012 г.: 8 495 хил. лв.). Финансовия резултат за 2013 г. бе повлиян значително от по-ниските разходи за обезценка, в общ размер от 34 675 хил. лева (2012 г.: 39 179 хил. лв.), в следствие от вече постигнатото добро покритие на кредитния портфейл. Бяха възстановени и провизии по поети гаранционни ангажименти в размер на 7 696 хил. лв. (през 2012 г. са допълнително заделени провизии в размер на 3 844 хил. лв.).

Реализираният от Групата на ББР оперативен доход за 2013 г. възлезе на 59 284 хил. лв. (2012 г.: 64 873 хил. лв.). Пониженият размер на оперативния доход е резултат от по-ниския нетен лихвен доход за 2013 г. от 57 492 хил.лв. (2012 г.: 62 638 хил. лв.), като понижението се дължи на спада в лихвените нива по кредитите.

Общите и административни разходи през 2013 г. възлизат на 13 185 хил. лв. (2012 г.: 12 017 хил. лв.), като съществен принос за ръста имат еднократни разходи, свързани с промените в състава на Управителния съвет през годината. Групата на ББР продължава да поддържа най-ниското за българската банкова система съотношение на разходи към приходи, на ниво от 22.2% за 2013 г.

Към 31.12.2013 г. консолидираните активи на Групата на ББР достигат 1 801 млн. лв., което представлява ръст спрямо края на 2012 г. от 6% (108 млн.лв.).

През 2013 г. Банковата група продължи активно да развива своята дейност, подкрепяйки българския бизнес в условията на затруднена икономическа среда. Кредитният портфейл на Групата нарасна с 4,3% до 582 422 хил. лв. (2012 г.: 558 669 хил. лв.), като Групата на ББР продължи да поддържа диверсифицирана отраслова структура на кредитния си портфейл. По-голямо намаление се наблюдава в относителните дялове на секторите събиране и обезвреждане на отпадъци (минус 1,5 процентни пункта) и селско стопанство (минус 0,9 пр. пункта), а ръст – в секторите промишленост (+ 5,9 пр. пункта) и операции с недвижими имоти (+ 0,8 пр. пункта).

Обемът на индиректното кредитиране чрез посредничество на търговски банки (он-лендинг) към 31.12.2013 г. възлезе на 385 341 хил. лв. спрямо 491 432 хил. лв. в края на 2012 г.

Притежаваният от Групата портфейл с ценни книжа се увеличи до 162 663 хил. лв. (2012 г.: 130 436 хил.лв.), като преобладаващата част от него е от държавни ценни книжа. Инвестициите в ценни книжа не са сред приоритетните за Групата дейности, а големият им размер към края на 2013 г. се дължи на наличието на значителен обем временно свободни ликвидни средства.

Към 31.12.2013 г. размерът на усвоените средства от международни финансови институции е 275 861 хил. лв. (2012 г.: 341 099 хил. лв.), като продължава сътрудничеството с ключовите за Групата на ББР международни партньори. През годината не са усвоявани кредитни линии поради

наличието на достатъчни средства за извършване на дейността. През годината бяха сключени и две изцяло нови кредитни линии с Международната инвестиционна банка и с Унгарската Ексим банка.

Извън традиционните си финансови източници през 2013 г. Групата на ББР встъпи и в преговори за допълнителни финансови улеснения с още пет нови и съществуващи партньори (Европейската инвестиционна банка, Турската ексим банка, HSBC, Китайската ексим банк и HuroNoe) за предоставяне на ББР на експортно финансиране и финансиране на проекти от взаимен интерес. Договорена бе и държавна гаранция в размер на 150 млн. евро по нова кредитна линия от Европейската инвестиционна банка.

Управление на риска

В хода на обичайната си дейност дружествата от Групата на ББР са изложени на различни финансови рискове. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена Групата, са кредитен, пазарен и операционен.

Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена ББР, поради което неговото управление е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР и с действащите законови и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, както и съгласно утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

В ББР функционира система за управление на кредитния риск в рамките на дейността на управление „Риск“. Кредитният риск се контролира както на транзакционно, така и на портфейлно ниво чрез система от вътрешни контроли. Органите, които вземат решения и контролират качеството на кредитите в процеса на кредитиране в банката, са Надзорен съвет, Управителен съвет, Кредитен съвет. Органите, които контролират качеството на кредитния портфейл, са Работна група по просрочените кредити, Работна група по съдебните кредити, Работна група за текущ контрол по кредитния портфейл, Комитет по провизиите.

Банката спазва лимити за концентрация на корпоративния кредитен портфейл по икономически сектори, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация. Наблюдението и контролът на приетите лимити се осъществява от отдел „Кредитен риск“ към управление „Риск“ на месечна база. Освен това лимитите се вземат предвид при преглед на всяко предложение за нов кредит. В случай на превишение на лимитите за кредитна концентрация вследствие на нововъзникнала свързаност, банката се стреми да намали превишението на лимитите в най-кратки срокове. Лимитите за концентрация се преразглеждат и актуализират периодично.

Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажменти от НГФ е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност, като предложението за издаване на гаранция (поемане на гаранционен ангажмент) се преглежда и одобрява от риск мениджъра на дружеството преди издаване на потвърждение за гаранция от представляващите НГФ. По гаранционната схема по ПРСР има и второ ниво на одобрение – т.нар. Консултативен комитет, съставен от представители на МЗХ и ББР, който одобрява поемане на гаранционни ангажменти над 500 000 лв. На портфейлно ниво кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове), ограничаващи ангажмента на НГФ да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

Политиката, която МФИ ДЖОБС е възприела с цел минимизиране на кредитния риск, е да прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да изисква

допълнителни обезпечения по лизинговите и кредитни договори и прехвърлените права на вземания – застраховки на лизинговите активи, вписване на лизинговите договори в ЦРОЗ, поръчителство, запис на заповед и особени залози върху вземания, както и ипотека на недвижимо имущество и/или залог на движими вещи при предоставяне на кредити.

Пазарни рискове

При управлението на валутния риск Групата на ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Групата на ББР не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Групата.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Към несъответствията по периоди се прилага оценка за очакваното изменение на лихвената крива, с което се измерва потенциалния риск за лихвения доход на Групата.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от дружествата от Групата с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително ниска дюрация, нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги, емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл съгласно регулаторните разпоредби не е заделен капитал за пазарен риск.

Ликвидността на Групата на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Групата на ББР и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове.

Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. При относително малкия брой на персонала в дружествата от Групата, операционният риск е лесно измерим и контролируем. В процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за дружествата от Групата.

Банкови регулатори съгласно българското законодателство

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове регулиращи банковата дейност в страната, Българска Банка за Развитие следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при консолидираните си отчети. Към 31.12.2013 г. ББР е спазвала всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност и същевременно да изпълнява общите цели, заложили при създаването ѝ – подкрепя на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес. Отчетената капиталова адекватност на консолидирана база към 31.12.2013 г. е 53.27% (31.12.2012 г. - 53.59%), като многократно превишава минимално изискваната капиталова адекватност от 12%.

Кредитен рейтинг и международна дейност

На 30.09.2013 г. рейтинговата агенция „Фич Рейтингс“ осъществи своя редовен годишен преглед и потвърди всички рейтинги на Българска банка за развитие АД. Дългосрочният рейтинг на банката е BBB-, краткосрочният – F3, като перспективата е стабилна. Присъдените на банката рейтингови нива се възприемат от финансовата общност като инвестиционни. Рейтингът на банката е сред най-високите в българската банкова система – доказателство за стабилната финансова позиция на ББР на фона на протичащите в Европа процеси.

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане.

ББР има бърз достъп до качествена информация за най-новите промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие и има възможност за пряко участие в тези промени. Членството в международните специализирани асоциации предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво с представители на ЕК и нейните подразделения.

От 2005 г. ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) – European Association of Public Banks. На Общото събрание на Асоциацията през ноември 2013 г. в Брюксел, г-н Димо Спасов – Главен изпълнителен директор на ББР, бе избран за член на Административния борд на престижната европейска банкова организация. През 2013 г. ББР продължи да взима участие в работните срещи и семинари, организирани от ЕАПБ, свързани с развитието на сътрудничеството с ЕК, финансовото законодателство и прилагането на финансови инструменти през новия програмен период. ББР участва и в международния проект ФИН-ЕН за приложението на инструменти на финансов инженеринг за предприятията и практиката в различни страни. Членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР и европейските публични банки.

Банката също така е пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ) – Network of the European Financial Institutions, от 2007 г., в която влизат представители от 17 институции от различни европейски страни. Мисията на НЕФИ е да се подобри обмена на информация и идеи с цел улесняване достъпа до финансирането на МСП. През 2013 г. членовете на НЕФИ активно работиха върху изготвянето на съвместни становища по различни теми, свързани с новите финансови инструменти и програми, промените в законодателството за държавните помощи, както и семинари на различни теми.

През 2013 г. ББР продължи участието си в дейността на Клуба на Институциите, специализирани в дългосрочното кредитиране. С цел разширяване на дейността и осигуряване на устойчиво представителство на ниво ЕС започна реструктуриране на Клуба, като през юли 2013 г. той прерасна в Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ) – European Association of Long-term Investors. ББР е съучредител на новата организация. Проведе се и първото Общо събрание на Асоциацията, на което освен организационни въпроси бе дискутиран фокуса на бъдещото развитие на институцията и насоките на нейната работа.

ББР е акционер с 0,10% от капитала на ЕИФ и участва редовно в дискусиите на Групата на Финансовите институции акционери, където се обсъждат основните насоки за развитие на дейността и политиката на ЕИФ, както и предстоящото увеличение на капитала на Фонда.

Националният Гаранционен Фонд ЕАД продължи да членува в Европейската асоциация за взаимно гарантиране (АЕСМ), в която участват 39 дружества от 20 страни от ЕС, Русия и Турция. Основна цел на асоциацията е да се подкрепят малки и средни предприятия с добри бизнес проекти, но с недостатъчно обезпечение или собствени средства. През 2013 г. НГФ взе участие в изготвянето на различни становища за ЕК, също и във форум за приложението на гаранционните модели в Европа, на които бяха обсъдени и добрите практики и потенциалните трудности при тяхната реализация.

През 2013 г. МФИ Джобс ЕАД договори гаранционна линия от 1,33 млн. евро, която е предоставена от ЕИФ чрез европейския механизъм за микрофинансиране „Прогрес“. Договорената гаранция улеснява достъпа до финансиране на български микрофирми. Тази гаранционна линия е второто споразумение между МФИ Джобс и ЕИФ и е резултат на добрите взаимоотношения между двете страни. Със средствата по първата линия МФИ Джобс е отпуснала над 204 кредити и лизинги на микрофирми.

Управление на Групата

Българска банка за развитие АД (дружество-майка) има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Към началото на 2013 г. членовете на Надзорния Съвет на ББР АД са Доротея Иванова Пандова (председател на НС), Диана Тонева Драгнева-Иванова (член на НС) и Румен Андонов Порожанов (член на НС). С решение на извънредно Общо събрание на акционерите на ББР, проведено на 25.03.2013 г., от състава на Надзорния съвет е освободена г-жа Доротея Иванова Пандова, а като нов член на НС е избран г-н Стефан Александров Белчев. С решение на НС от 29.03.2013 г., за председател на Надзорния съвет на Банката е избран Стефан Александров Белчев, а за заместник-председател на НС - Диана Драгнева-Иванова. Към 31.12.2013 Надзорният съвет на ББР има следния състав: Стефан Александров Белчев – председател на НС, Диана Тонева Драгнева-Иванова – зам. председател и член на НС, Румен Андонов Порожанов – член на НС.

Към началото на 2013 г. Управителния Съвет на ББР е в състав: Асен Василев Ягодин – Председател на УС и Главен изпълнителен директор, Владимир Владимиров Гюлев – Зам.-председател на УС и Изпълнителен директор, Илия Запрянов Караниколов – Член на УС и Изпълнителен директор, Андрей Иванов Генов - Член на УС, Христо Вангелов Карамфилов – Член на УС. Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

На проведеното на 25.03.2013г. извънредно Общо събрание на акционерите на банката бяха приети и изменения в Устава на банката, като с цел оптимизиране на дейността на банката броят на членовете на УС се намали от пет на три. Във връзка гореспоменатото изменение, на 29.03.2013г. НС на Българска банка за развитие АД взе решение за промени в състава на Управителния съвет на ББР, а именно: НС освободи Владимир Владимиров Гюлев и Андрей Иванов Генов като членове на УС. След тази промяна съставът на Управителния съвет на ББР е следният: Асен Василев Ягодин – Председател на УС и Главен изпълнителен директор, Христо Вангелов Карамфилов – Заместник-председател на УС, Илия Запрянов Караниколов – Член на УС и Изпълнителен директор. Банката се представлява съвместно от двамата изпълнителни директори.

С решение на Надзорния съвет на ББР от 28.08.2013 г. г-н Христо Карамфилов и г-н Илия Караниколов са освободени от Управителния съвет на банката. Със същото решение на НС на ББР за членове на УС са назначени г-н Димо Евгениев Спасов и г-н Билян Любомиров Балев. След така взетото решение на НС, както и с решения от проведено заседание на УС на ББР от 11.09.2013 г., съставът на Управителния съвет на ББР е следният: Димо Евгениев Спасов – Председател на УС и Главен изпълнителен директор, Билян Любомиров Балев – Заместник-председател на УС и Изпълнителен директор, Асен Василев Ягодин – Член на УС. Банката се представлява съвместно от двама изпълнителни директори.

С решение на Надзорния съвет на ББР от 11.10.2013 г. като член на УС е освободен г-н Асен Ягодин, а за член на УС е назначен г-н Иван Христов. След така взетото решение съставът на Управителния съвет на ББР е следният: Димо Евгениев Спасов – Председател на УС и Главен изпълнителен директор, Билян Любомиров Балев – Заместник-председател на УС и изпълнителен директор, Иван Кирилов Христов – Член на УС.

На свое заседание от 10.12.2013 г. Управителният съвет на Българска банка за развитие АД овласти господин Иван Кирилов Христов, в качеството му на член на УС, за изпълнителен директор на банката.

Към 31.12.2013 Управителния съвет на ББР има следния състав: Димо Евгениев Спасов – Председател на УС и Главен изпълнителен директор, Билян Любомиров Балев – Зам.-председател на УС и Изпълнителен директор, Иван Кирилов Христов – Член на УС и Изпълнителен директор. Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

- Членовете на НС на ББР имат следните участия в управлението на други дружества:
  - Стефан Александров Белчев участва в управлението на УМБАЛСМ „Пирогов“ ЕАД като член на Съвета на Директорите.
  - Диана Тонева Драгнева-Иванова не участва в управлението на други дружества.
  - Румен Андонов Порожанов не участва в управлението на други дружества.

Членовете на НС на ББР нямат участия в капитала на други дружества.

- Членовете на УС имат следните участия в капитала и управлението на други дружества:
  - Димо Евгениев Спасов участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите. Г-н Спасов е член на Административния борд на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ).
  - Г-н Спасов е едноличен собственик на капитала и управител на „Алтернатива Финанс“ ЕООД, ЕИК 200833738.
  - Билян Любомиров Балев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите.

Г-н Балев е съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия.

- Иван Кирилов Христов не участва в управлението и капитала на други дружества.

ББР е едноличен собственик на капитала на дъщерните дружества НГФ ЕАД и МФИ Джобс ЕАД.

НГФ ЕАД има простепенна система на управление – Съвет на директорите (СД), като през 2013 г. той е бил в състав от трима членове. От началото на годината СД е в състав: Андрей Иванов Генев – Председател на СД, Димитър Иванов Митев – зам.председател и член на СД и Самуил Павлов Шидеров – член на СД и изпълнителен директор. На 17.04.2013 г. с решение на едноличния собственик на капитала е променен СД, а именно: Андрей Иванов Генев и Димитър Иванов Митев са освободени като членове на СД на НГФ, като СД става в състав: Илия Запрянов Караниколов - председател на СД, Росен Емануилов Ненов - член на СД и Самуил Павлов Шидеров - Зам.председател на СД и изпълнителен директор. На 25.07.2013 г., с решение на едноличния собственик на капитала е променен СД, а именно: Росен Емануилов Ненов е освободен като член на СД, като СД става в състав: Илия Запрянов Караниколов - Председател на СД, Михаил Петров Сотиров - член на СД и Самуил Павлов Шидеров - Зам.председател на СД и изпълнителен директор. На 27.09.2013 г., с решение на едноличния собственик на капитала е променен СД, а именно: Димо Евгениев Спасов - Председател на СД, Михаил Петров Сотиров - член на СД и Самуил Павлов Шидеров - Зам.председател на СД и изпълнителен директор.

Фондът се представлява от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД на НГФ ЕАД или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

- Членовете на СД на дружеството имат следните участия в управлението и капитала на други дружества:
  - Димо Евгениев Спасов е член на УС на ББР АД, ЕИК 121856059;
Г-н Спасов е едноличен собственик и управител на капитала на „Алтернатива Финанс“ ЕООД, ЕИК 200833738.
  - Самуил Павлов Шидеров и Михаил Петров Сотиров нямат участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

МФИ Джобс ЕАД също има едностепенна система на управление - Съвет на директорите (СД), който се състои от три члена.

От началото на 2013 г. и до датата на съставяне на този доклад са извършени следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

На 25.04.2013 г. е вписана промяна в Търговския регистър, като на мястото на Илия Запрянов Караниколов - председател на Съвета на директорите бе вписан Костадин Божилов Мунев - член на Съвета на директорите. Христо Вангелов Карамфилов бе вписан като председател на Съвета на директорите, а Мартин Емилов Ганчев като зам. председател на Съвета на директорите. Със същата дата е заличена от Търговския регистър прокуратата на Костадин Божилов Мунев.

На 04.10.2013 г. е вписана нова промяна в Търговския регистър, като на мястото на Христо Вангелов Карамфилов – председател на Съвета на директорите е вписан Билян Любомиров Балев – председател на Съвета на директорите. Към 31.12.2013 г. СД е в състав: Билян Любомиров Балев (председател на СД), Мартин Емилов Ганчев (зам. председател на СД) и Костадин Божилов Мунев (член на СД).

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на Дружеството в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

- Членовете на СД на Дружеството имат следните участия в управлението и капитала на други дружества:
  - Билян Любомиров Балев е изпълнителен директор и зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД. Също така г-н Балев е съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия.
  - Мартин Емилов Ганчев и Костадин Божилов Мунев нямат участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Възнагражденията, изплатени на лицата, управлявали дружествата от Групата на ББР през 2013 г., са 2 804 хил. лева.

Сделки със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата

Собственик на ББР е българската държава, в резултат от което дружествата от Групата на ББР са свързани лица с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В бележка №38 към консолидирания финансов отчет на ББР за 2013 г. са представени сделките със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата.

Стратегия за развитие и бизнес цели. Финансови цели и задачи

В рамките на следващия стратегически хоризонт фокусът на групата на ББР е насочен към трансформирането на ББР в пълноценна банка за развитие и осигуряване на по-добър достъп на малките и средни предприятия до финансов ресурс с цел ефикасно прилагане на държавата политика в икономиката с оглед гарантиране устойчивото развитие на страната.

С цел подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средните предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране се предвиждат промени в съществуващия закон за ББР. Предвижда се вливане на МФИ Джобс в структурите на банката, създаване на Фонд за Капиталови Инвестиции и развитие на функциите по експортно и търговско финансиране в банката. Предвид взетото решение за вливане на МФИ Джобс, усилията в микрофинансирането ще се насочат към използване на изградения потенциал и бизнес мрежата.

Предстои изграждане на мрежа от представителства в страната - ще се разгърне мрежа от 10 до 12 регионални представителства, покриваща основните центрове на икономическа активност. Банката ще се стреми да заеме активна позиция при управлението на средства по Джереми, Джесика и други финансови инструменти на ЕС. ББР ще подпомага и за в бъдеще бенефициентите по европейски програми (МСП, земеделци и експортно ориентирани фирми) при реализиране на техните инвестиционни проекти.

Залага се ускорен ръст на предоставените кредити, както в индиректното, така и в директното финансиране, като постепенно се постигне по-висок дял на средствата, отпуснати чрез други банки. Чрез дъщерните си дружества Групата на ББР ще продължи да разширява спектъра на услуги за МСП, като НГФ ще развива както администрирането на целеви гаранционни програми за определени стопански сектори, така и гаранционна дейност за свой риск.

Развитието на дейността на групата на ББР за 2014 г. ще се фокусира върху кредитната активност. Банката ще продължи да съблюдава принципа на разумното кредитиране и да следва консервативния си подход при поемането на рискове и обезценка на активи. Експортното и търговско финансиране ще бъде нова функция за ББР („ексим“ функция). Предложението е в българските условия ексим функцията да се развие в рамките на ББР, като се обособи в отделна бизнес линия. Развитието на ексим дейността от ББР ще подобри конкурентоспособността на българските износители и ще подкрепи експортно ориентирано икономическо развитие.

Събития след датата на баланса

В периода между датата на баланса и изготвянето на този доклад не са настъпили събития имащи съществено отражение върху изложените в доклада факти.

Декларация на ръководството

Ръководството на банката декларира, че приложеният годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Групата на ББР към края на 2013 г., както и определянето на финансовия резултат за годината в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. Направени са необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост, при съставяне на годишния финансово-счетоводен отчет към края на годината. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и годишния финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на банковата група полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният финансов отчет разкрива състоянието на Групата на ББР с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на дружествата от Групата на ББР предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

Настоящият доклад за дейността е приет на 2-ри април 2014 г. от УС на ББР и е подписан от:

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

Димо Спасов

Билиан Балев

Иван Христов

